

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Maj 1874, kl. 1 e. m.

Betänkande, med yttrande i anledning af Herr A. O. Wallenbergs motion i fråga om bestämmelserna rörande Riksbankens sedelutgifning samt med förslag till ändringar i 1:sta och 2:dra afdelningarne af Bankoreglementet.

Den omarbetning, för hvilken bankoreglementet under flera riksdagar varit föremål, och särskildt de afdelningar deraf, hvilka innehålla dels allmänna föreskrifter, dels föreskrifter angående riksbankens rörelse, hafva icke kunnat undanröjda behofvet af ytterligare ändringar vid denna riksdag; så mycket mindre, som vissa stadganden, hvilka stå i sammanhang med det införda nya myntssystemet, nu måste efter de genom detta inträdda nya förhållanden lämpas, samt för öfrigt äfven i några andra afseenden förändrade förhållanden inträffat, de der påkalla ändringar i reglementet.

Att Utskottets yttranden och förslag rörande de ifrågavarande delarne af reglementet icke förrän nu blifvit Riksdagen förelagda, har berott derpå, att vissa ämnen ansetts erfordra en förberedande behandling, hvilken icke tidigare medhunnits.

Vid sistlidne riksdag beslöts angående riksbankens reservfond en förändrad bestämmelse, hvilken innehålles i reglementets § 4.

Beloppet af denna fond sattes då till 3,523,861 riksdaler 66 öre, men blifver hädanefter, till följd af nu församlade Riksdags beslut, 5 millioner kronor, hvilken sistnämnda summa bör införas i § 4, som innehåller bestämmelserna angående reservfonden.

Andra punkten i denna paragraf innehåller, att »åtminstone så stort belopp af bankens tillgångar, som motsvarar reservfonden, skall användas till inköp af goda utländska statspapper.» Det är naturligt, att ändamålet med dessa statspapper bör, utom fruktbargörandet af denna del utaf bankens kapital, vara att kunna använda dem i fall af behof att vidtaga särskilda åtgärder för förstärkande af den metalliska kassan äfven medelst deras försäljning, om så behöfves. Men som de nyss anförda ordalagen kunna föranleda tvifvel, huruvida fullmäktige må vara berättigade att afhända riksbanken densamma tillhöriga utländska statspapper vidare, än att riksbanken ändock hade qvar en så stor behållning i dylika, att den motsvarade reservfonden, har Utskottet ansett ordalagen i den nu ifrågakvarande delen af § 4 böra ändras.

Sedan Riksdagen, på derom af Herr A. Gumælius väckt förslag, beslutat att i lagen för Rikets Ständers bank af den 1 Mars 1830 införa den bestämmelse, som innehålles i tredje stycket af § 4, så torde detta stycke kunna utur reglementet uteslutas.

Utskottet hemställer, i öfverensstämmelse med hvad nu är anfördt:

1:o.

att § 4 i reglementet må få följande lydelse:

Riksbankens reservfond utgör fem millioner kronor.

Uti goda utländska statspapper bör riksbanken innehafva minst ett belopp, som motsvarar reservfonden; åläggande det fullmäktige att, i händelse dylika statspapper någon gång behöfva till metalliska kassans förstärkning eller annat ändamål afyttras, så att behållningen nedgår under hvad ofvan är bestämdt, så fort sig göra låter ånyo uppbringa densamma till det belopp, att den motsvarar reservfonden.

Det kapitalöfverskott Riksbanken utöfver grundfonden och reservfonden, enligt senast uppgjorda bok-

Nuvarande lydelse:

Riksbankens reservfond utgöres för närvarande af 3,523,861 riksdaler 66 öre.

Åtminstone så stort belopp af bankens tillgångar, som motsvarar reservfonden, skall användas till inköp af goda utländska statspapper.

Skulle riksbanken göra större förlust, än att den kan ersättas med inkomsterna för året samt möjligen befintliga, särskildt reserverade medel, skall det, som ytterligare erfordras till betäckande af sådan förlust, tagas från reservfonden, som icke i annat fall får förminsкас.»

Det kapitalöfverskott, Riksbanken utöfver grundfonden och re-

slut, eger, utgör: »reserverade me- servfonden, enligt sednast uppgjorda del till framtida förfogande.» bokslut, eger, utgör: »reserverade medel till framtida förfogande.»

I ett till Utskottet afgifvet yttrande hafva fullmäktige, med uttalande af den åsigt att, då det svenska silfvermynt, som är prägladt enligt 1855 års myntordning, är användbart för inlösen af utelöpande riksbankssedlar, detsamma, äfvensom äldre fullhaltiga silfvermynt, bör bokföras efter en krona för riksdalern riksmünt, i afseende på det efter 1873 års myntlag präglade skiljemynt af silfver anfört, att, såvidt det blifvit af riksbanken efter prägelvärdet betaldt, detsamma ock borde bland riksbankens tillgångar bokföras till samma värde, men att, då detta mynt icke innehåller silfver motsvarande prägelvärdet, det *i fråga om sedelutgifningsrätten* icke kunde eller borde till fulla prägelvärdet upptagas. Enär silfvervärdet är beräknadt för olika valörer till 94, 92 eller 90 procent af prägelvärdet, hafva fullmäktige ansett lämpligast, om silfverskiljemyntet i afseende på sedelutgifningsrätten beräknades såsom metallisk tillgång, motsvarande nio tiondedelar eller nitio procent af prägelvärdet.

Godkännande dessa åsikter, hemställer Utskottet, i öfverensstämmelse med hvad fullmäktige föreslagit,

2:o.

att § 5 i bankoreglementet må få denna lydelse:

Såsom metallisk kassa anses och beräknas allt riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt guld- och silfvermynt samt omyntadt guld och silfver, *dock att härvid det efter lagen om rikets mynt af den 30 Maj 1873 präglade silfvermynt icke beräknas till högre värde än nitio procent af prägelvärdet.*

Nuvarande lydelse:

Såsom metallisk kassa anses och beräknas allt riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt silfver- och guldmünt samt omyntadt silfver och guld.

I nyss afgifna förslag till § 5 hafva orden »silfver och guld» omflyttats till »guld och silfver». Sistnämnda uttryck begagnas öfverallt, der de båda anförda orden förekomma tillsammans; men då särskild framställning för hvarje sådant fall icke torde vara behöflig, hemställer Utskottet,

3:o.

att öfverallt, der i nuvarande reglemente orden »silfver och guld» förekomma tillsammans, de må få utbytas mot »guld och silfver».

Uti den af Herr A. O. Wallenberg i Första Kammaren väckta motion, N:o 11, om antagande af förändrade bestämmelser för riksbankens sedelutgifningsrätt, har föreslagits, att silfver, i afseende på sedelutgifningsrätten, icke skulle få beräknas för mer än fem millioner kronor. Skälet till den sålunda ifrågasatta inskränkningen, i hvad angår silfver, ligger naturligtvis deruti att, då guld numera är grunden för landets mynt, riksbankens metalliska fond bör bestå hufvudsakligast af denna metall; och den inskränkning, motionärens nu ifrågavarande förslag innefattar beträffande silfver, är likartad med den tillförene befintliga, men utur de senare årens reglementen uteslutna föreskriften, att riksbankens metalliska kassa fick endast till en mindre del bestå af guld — då silfret var den metall, hvarpå myntet var grundadt.

Emellertid torde den ifrågasatta inskränkningen icke vare behöflig, enär det väl lärer kunna med full säkerhet antagas, att fullmäktige, då inköp af silfver numera i hvarje fall beror på deras afgörande, icke skola belasta riksbanken med ett onödigt stort förråd af denna metall; och i allt fall skulle en dylik inskränkning, som den föreslagna, dels vara för tidig, då ännu hufvudsakligen sedlar, lydande på inlösen med silfver, äro utelöpande, dels för närvarande knappast kunna tillämpas utan stor olägenhet, då riksbankens metalliska kassa ännu består till en betydlig del af silfver, som före myntförändringens genomförande förefanns och ännu icke kunnat föryttras.

Vid sistlidne riksdag var, såsom Banko-Utskottets då aflättna betänkande N:o 15 gifver vid handen, frågan om grunderna för riksbankens sedelutgifningsrätt föremål för en utredning, för hvilken Utskottet ansåg sig böra lemna Riksdagen en redogörelse, som innehålles i nyss nämnda betänkande, ehuru Utskottet fann denna fråga böra anstå intill dess verkningarne på cirkulationsmedlet af de då fattade besluten rörande landets mynt hunnit lemna en praktisk vägledning till bedömande, huruvida möjligen några, och hvilka ändringar af närvarande bestämmelser i ämnet kunde finnas ändamålsenliga.

Nu har denna fråga ånyo blifvit bragt å bane genom Herr Wallenbergs ofvan berörda motion, deri föreslås sedelutgifningsrättens bestämmande sålunda:

a) riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt guldmynt samt omyntadt guld;

b) riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt silfvermynt samt omyntadt silfver till ett sammanlagdt värde af högst fem millioner kronor;

c) riksbankens hos banker eller bankirer å utrikes ort innestående medel;

d) riksbanken tillhöriga räntebärande obligationer eller fonder, lydande å utländskt mynt och af den beskaffenhet, att de noteras på en eller flera af Europas större fondbörser, till ett sammanlagdt värde af högst tio millioner kronor;

e) riksbanken tillhöriga vaxlar å utländskt mynt, betalbara å utrikes ort senast inom tre månader.

I sammanhang hvarmed motionären hemställt, att till bankofullmäktige måtte öfverlemnas att bestämma tidpunkten för tillämpningen af dessa grunder, dock så, att de senast träda i kraft inom innevarande års utgång; samt föreslagit att en ny paragraf måtte intagas i reglementet af innehåll att, om banksedelutgifningsrätten emot förväntan blifvit öfverskriden, rättelse skall följa senast inom en månad.

I en fråga af den vikt och omfattning, som denna, har Utskottet ansett nödigt att inhemta yttrande af bankofullmäktige, hvilkas utlåtande till Utskottet inkommit den 28 sistlidne April.

I detta utlåtande hafva fullmäktige till en början till vederläggning upptagit åtskilliga punkter af den historiska redogörelse, motionären lemnat rörande de sedan år 1830 vidtagna ändringar uti stadgandena angående riksbankens sedelutgifningsrätt, samt derefter yttrat sig öfver motionärens förslag till grunder för sedelutgifningen.

Härutinnan hafva fullmäktige först, med anledning af motionärens yttrande, att den i reglementet medgifna sedelutgifningsrätt å 30 millioner riksdaler utöfver vissa i reglementet angifna valutor hvilade *på riksbankens allmänna kredit*, åberopat ett uti sistlidne Riksdags Banko-Utskotts utlåtande N:o 15 å sidan 23 infördt sammandrag af riksbankens såsom vederlag för dess metalliskt obetäckta sedlar innehafvande tillgångar, enligt hvilket riksbanken innehade valutor för mera än dubbla beloppet icke blott af de metalliskt obetäckta sedlarne, utan af den metalliskt obetäckta delen af sedelstocken, d. v. s. då postvaxlar, depositions- och upp- och afskrifningsmedel räknas som sedlar.

Vid sådant förhållande bestode den väsentliga och viktiga skillnaden mellan nuvarande sedelutgifningsgrunder och de af motionären föreslagna deruti, att då, enligt de förra, vissa riksbankens vid anfordran förfallande förbindelser, hvilka följaktligen kunde när som helst emot riksbanken göras gällande med verkan att antingen minska dess metalliska

tillgångar eller öka beloppet af utelöpande sedlar, beräknades såsom sedlar, skulle deremot, enligt motionärens förslag, endast verkligen utelöpande sedlar tagas i beräkning. Detta vore dock, under de förhållanden, hvori riksbanken arbetar, icke den säkrare och tryggare metoden.

En annan eftertänklig sida af motionärens förslag vore, att alla sådana riksbankens tillgångar, hvilka vid tillfälliga behof kunna lättast användas till ökande af riksbankens sedelutgifningsrätt eller till förekommande af minskning deruti, af motionären tagits i anspråk för det dagliga behofvet, utan att någon del af dessa tillgångar blifvit lemnad till bankstyrelsens begagnande för att, vid behof, kunna bereda särskilda tillgångar för sedelutgifning. En gifven följd, om motionärens grunder antoges, och således hvarken depositions- eller upp- och afskrifningsmedel eller uttagna kassakreditivbelopp toges i beräkning i afseende på sedelutgifningsrätten, medan både utländska vexlar och obligationer i utländskt mynt räknades såsom sedelutgifningsvalutor för att åstadkomma en sedelutgifningsrätt betydligt understigande den nuvarande, blefve, att riksbanken af sin sålunda nedsatta sedelutgifningsrätt nödgades hålla en ej ringa del obegagnad för att kunna möta opåräknade uttag å nämnda rörelsegrenar. Den 31 December 1873 skulle, efter motionärens uppgift, riksbanken, efter de af honom föreslagna grunder, haft 5,605,000 kronor obegagnad sedelutgifningsrätt, under det den efter nuvarande grunder hade endast 3,733,000 kronor. Sedelutgifningsrätten skulle således efter motionärens grunder varit nära 1,900,000 kronor högre än efter nu gällande. Men vid en riktig jmförelse visade sig förhållandena sådana att, enligt nuvarande grunder, riksbanken den 31 December 1873 hade en sedelutgifningsrätt af 70,905,514 kronor, enligt motionärens, en sedelutgifningsrätt af 50,330,000 kronor. Enligt nu gällande grunder kunde riksbankens styrelse medelst begagnande af sedelutgifningsrätten fullgöra alla riksbankens förbindelser enligt depositions- samt upp- och afskrifningsräkningarne samt hade till sin disposition utländska vexlarne för att bereda tillgång för ökade kreditivuttag eller eljest för tillfälliga behof, hvarjemte riksbankens tillgång på utländska statspapper kunde anvisas för samma ändamål. Enligt motionärens grunder skulle riksbanken haft att af ett med mer än 20 millioner nedsatt sedelutgifningsbelopp än ytterligare lemna obegagnadt hvad som kunde erfordras för att möta uttag från depositions- och upp- och afskrifningsräkningarne, hvilkas belopp motionären sjelf uppgäfve hafva på föga mer än ett år fluktuerat omkring 10 millioner, och från kreditivräkningarne, hvilkas uttagna belopp nämnda dag öfversteg åtta millioner. Att en högst väsendtlig inskränkning, att ej säga strypning, af Riksbankens verksamhet skulle blifva

följden af de förändringar motionären föreslagit. framginge sålunda vid granskning af de faktiska förhållandena.

Beträffande den emot nu stadgade sedelutgifningsgrunder framställda anmärkning, att stadgandet att beräkna statens samt allmänna verks och inrättningsars vid anfordran förfallande fordringar såsom sedlar skulle förutsätta, att *alla* dessa fordringsegare, staten inbegripen, vid en gifven tidpunkt skulle uttaga sina fordringar, erinrade fullmäktige, att det ej vore nödvändigt att förutsätta, det alla medel på depositions- och upp- och afskrifningsräkningarne *skola* på en gång uttagas, derför att man så ordnade riksbankens ställning, att *om* ett dylikt, visst ej otänkbart förhållande oväntadt skulle inträffa, riksbanken städse hade utväg att fullgöra sina förbindelser. Att dessa i allt fall vore af beskaffenhet att kunna medföra kånbara rubbningar i riksbankens liqvider hade, på sätt nyss nämnts, motionären sjelf vitsordat, då han omförmält att behållningarne på depositions- samt upp- och afskrifningsräkningarne under föga mer än ett år fluktuerat emellan tio och tjugu millioner riksdaler.

Under åberopande i öfrigt af hvad vid sistförlidne riksdag i frågan anfördes, afstyrkte fullmäktige i allo motionärens förslag till bestämmelser angående sedelutgifningsgrunderna, likasom fullmäktige äfven förklarade sig sakna skäl att tillstyrka det stadgande, som ifrågasatts för den händelse sedelutgifningsrätten blifvit öfverskriden.

Om emellertid det finge anses för en erkänd sak, att några genomgripande förändringar ej tillsvidare borde företagas i fråga om sedelutgifningsrätten, borde dock hinder ej möta att vidtaga sådana mindre jemkningar, som af nyinträdda förhållanden påkallades. I sådant afseende förekomme, att, sedan upp- och afskrifningsmedlen år 1872 intogos i sedelstocken, desamma, genom de betydliga belopp enskilda bankerna å sina räkningar hållit insatta, vuxit vida utöfver hvad som beräknades då förändringen vidtogs. Om derföre, i enlighet med hvad fullmäktige i fråga om reglements föreskrifterna rörande depositions- samt upp- och afskrifningsrörelsen förordade, de enskilda bankernas medel icke vidare emottoges på upp- och afskrifningsräkning, syntes de på dessa räkningar innestående medel kunna från sedelstocksberäkningen uteslutas och sålunda riksbankens förmåga att, med i öfrigt oförändrade sedelutgifningsgrunder, tillmötesgå rörelsens behof i någon mån ökas. Då emellertid härvid ej blott riksbankens betydliga kassakreditivrörelse, utan äfven upp- och afskrifningsrörelsen komme att vid hastigt ökade uttag inverka på sedelutgifningsrätten, samt, efter fullmäktiges mening, riksbankens förhållanden borde, så vidt ske kunde, ordnas så, att, vid tillfälligt ökade penningbehof för den allmänna rörelsen, riksbanken vore i tillfälle att,

derest omständigheterna gjorde sådant önskvärdt, kunna öka sin lånerörelse, vore det ej blott nyttigt, utan nödvändigt, att riksbankens styrelse hade till sin disposition reserver, hvilka kunde vid behof användas till upprätthållande eller tillfälligt ökande af riksbankens verksamhet. En sådan reserv vore vaxlarne på utländskt mynt, hvilken visat sig vara i denna egenskap af synnerlig nytta, en annan, i afseende på hvilken fullmäktige för närvarande ej hade full frihet att använda den, vore riksbankens tillgångar på utländska statspapper. I detta senare afseende antogo fullmäktige dock, att Riksdagen skulle sätta fullmäktige i tillfälle att använda båda de nyssnämnda slagen af tillgångar såsom reserver för upprätthållande och ökande af riksbankens sedelutgifningsrätt, då sådant i den allmänna rörelsens intresse erfordrades; och i fall så skedde samt hvad fullmäktige föreslagit rörande ändringar i §§ 20, 23 och 24 af nuvarande bankoreglemente vunne bifall, hemställde fullmäktige om en sådan ändring af § 6 mom. 2 b), att upp- och afskrifningsmedlen uteslötos ur sedelstocksberäkningen.

I anledning af fullmäktiges ofvan återgifna yttrande i fråga om den olika ställning riksbanken skulle komma att i afseende på sedelutgifningsrätten få, i fall motionärens förslag antoges, emot hvad nu är förhållandet, anser Utskottet sig böra fästa uppmärksamheten på följande.

Enligt motionärens förslag skulle, om förhållandet den 31 sistlidne December lägges till grund för beräkningen, och alla af banken inköpta, ej förfallna vaxlar, äfven med längre löpningstid än 3 månader, inberäknas, sedelutgifningsrätten nämnda dag utgjorts af:

guld	R:dr 14,915,800: 50.
behållningar hos utländska banker och bankirer	» 11,552,742: 39.
silfver	» 5,000,000: —
obligationer	» 10,000,000: —
vaxlar, betalbara på utrikes ort	» 8,779,405: 72.
	R:dr 50,247,948: 61.
Då till den s. k. sedelstocken skulle räknas endast utelöpande sedlar	» 44,725,616: 71.
så skulle den obegagnade sedelutgifningsrätten visserligen hafva utgjort	R:dr 5,522,331: 90
hvaremot densamma enligt nu gällande bestämmelser, efter hvad den tryckta uppgiften för den 31 December utvisar, utgjorde endast	» 3,733,151: 54.
	Förhållandet

Förhållandet skulle alltså varit skenbart bättre, enligt motionärens sedelutgiftsgrunder; men härvid är följande att taga i betraktande:

»Sedelstocken» bestod nämnda dag af

1) utelöpande sedlar	R:dr 44,725,616: 71.
2) på depositionsräkning innestående, vid anfordran förfallande medel	» 9,178,207: 62.
3) på upp- och afskrifning innestående medel	» 11,981,718: 67.
4) utelöpande postvexlar	» 1,286,820: 07.
	<hr/> R:dr 67,172,363: 07.

Men utaf dessa, till sedelstocken hörande summor äro de med 2, 3 och 4 betecknade i sjelfva verket allenast *skulder*, för hvilka sedlar utgå först när desamma af fordringsegaren krävas. Till betalning af dessa skulder kan riksbanken, i följd deraf att desamma redan äro i sedeistocken inräknade, eller, som är detsamma, redan på förhand afdragna från sedelutgiftsrätten, använda sina sedlar, utan att den obegagnade sedelutgiftsrätten deraf beröres.

Enligt motionärens förslag åter, skulle den obegagnade sedelutgiftsrätten minskas med hvarje belopp, som utginge till betalning för någon af ofvannämnde slags skulder.

Då härtill kommer, att innehafvande obligationer och ej förfallna utländska vaxlar, hvilka nu kunna tjena såsom reserv, då redan vore tagna i anspråk för en sedelutgiftning, som dock ej finge öfverskrida i rundt tal 50 millioner, så blifver det tydligt huru mycket inskränktare riksbankens förmåga blefve, om motionärens förslag antoges.

De åsigter, fullmäktige uttalat i afseende på föreskrifterna rörande riksbankens sedelutgiftsrätt, delas af Utskottet. Särskildt anser Utskottet vaxlar å utländskt mynt böra betraktas, icke såsom grund för sedelutgiftning, utan såsom reserv för den händelse att antingen metalliska kassan behöfver förstärkas eller medel till utsträckning vid någon viss tidpunkt af utlåningen behöfva anskaffas. Derjemte finner Utskottet ett skäl att nu icke göra någon större ändring i grunderna för riksbankens sedelutgiftning uti den omständigheten, att nya föreskrifter rörande enskilda bankernas sedelutgiftning äro i fråga, hvilka föreskrifters verknin- gar icke torde kunna på förhand med tillräcklig säkerhet beräknas; och då Utskottet dels, i fråga om § 4 i reglementet, föreslagit en sådan ändring, att tvifvel icke vidare kan uppstå om fullmäktiges rättighet att vid behof använda riksbanken tillhöriga utländska statspapper, dels nedan i hufvudsak tillstyrker hvad fullmäktige föreslagit beträffande §§ 20, 23 och

24; så får Utskottet, som alltså finner nuvarande § 6 i reglementet icke böra för närvarande undergå någon annan förändring, än i den del, som rör upp- och afskrifningsmedlens inräknande i sedelstocken, och som anser Herr Wallenbergs motion icke böra bifallas i annat afseende, än för så vidt densamma afser nyssnämnda del, nu hemställa:

4:o.

att reglementets § 6 må erhålla följande lydelse:

Mom. 1. Riksbanken eger att under de vilkor och inom de gränser, som nedan bestämmas, utgifva sedlar, hvilka, jemlikt 72 § Rege- ringsformen, för mynt i riket må erkännas.

Mom. 2. Såsom riksbankens se- delstock anses och beräknas:

- a) utelöpande sedlar;
- b) på depositionsräkningar inne- stående medel, hvilka skola vid an- fordran tillhandahållas;
- c) beloppet af utelöpande post- vxelar.

Mom. 3. Sedelstocken, sålunda beräknad, får aldrig uppgå till mera än högst tretio millioner *kro- nor* utöfver sammanlagda beloppet af följande riksbankens tillgångar, nemligen:

- a) metalliska kassan enligt näst- föregående §;
- b) på utrikes ort nedsatt eller under transport derifrån varande *guld* och *silfver* i myntad eller omyntad form; och
- c) andra hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort inne- stående medel.

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. Riksbanken eger att under de vilkor och inom de gränser, som nedan bestämmas, utgifva sedlar, hvilka, jemlikt 72 § Rege- ringsformen, för mynt i riket må erkännas.

Mom. 2. Såsom riksbankens se- delstock anses och beräknas:

- a) utelöpande sedlar;
- b) på depositions- samt upp- och afskrifnings-räkningar innestående medel, hvilka skola vid an- fordran tillhandahållas;
- c) beloppet af utelöpande post- vxelar.

Mom. 3. Sedelstocken, sålunda beräknad, får aldrig uppgå till mera än högst tretio millioner riksdaler utöfver sammanlagda beloppet af följande riksbankens tillgångar, nem- ligen:

- a) metalliska kassan enligt näst- föregående §;
- b) på utrikes ort nedsatt eller under transport derifrån varande silfver och guld i myntad eller omyntad form; och
- c) andra hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort inne- stående medel.

Sjunde paragrafen i reglementet innehåller bestämmelserna angående de grunder, enligt hvilka nyare och äldre sedlar skola inlösas. Här bör fördenskull införas hvad som i detta afseende rör de nya sedlarne å guldmynt, och Utskottet hemställer fördenskull:

5:o.

att § 7 i reglementet må få följande lydelse:

Riksbanken är ovilkorligen skyldig att, när så påfordras, inlösa sina sedlar efter den grund Konung och Riksdag fastställt, hvadan sedlar å kronor och riksdaler riksmünt inlösas efter deras lydelse, sedlar å specie eller banko efter den grund, att en riksdaler specie eller banko gäller lika med en riksdaler femtio öre riksmünt, samt sedlar å 14 och 10 skillingar uti koppar efter enahanda grund, som för inlösen af sedlar, lydande å banko.

(Se lagen för Rikets Ständers bank af den 1 Mars 1830, Kongl. Majts nådiga förordning om rikets mynt af den 3 Februari 1855 samt lagarne om rikets mynt och om öfvergången till det nya myntsyste- met af den 30 Maj 1873).

Nuvarande lydelse:

Riksbanken är ovilkorligen skyldig att, när så påfordras, sina sedlar med svenskt silfvermynt inlösa efter den grund, Konung och Riksdag fastställt, hvadan sedlar å riksdaler riksmünt inlösas efter deras lydelse, sedlar å specie eller banko efter den grund, att en riksdaler specie eller banko gäller lika med en riksdaler femtio öre riksmünt, samt sedlar å 14 och 10 skillingar uti koppar efter enahanda grund, som för inlösen af sedlar, lydande å banko.

(Se lagen för Rikets Ständers bank af den 1 Mars 1830 och Kongl. Majts nådiga förordning om rikets mynt af den 3 Februari 1855.)

Den vid ^{af}förlidet års riksdag under behandling varande frågan om öfvergång till ett nytt myntsystem, grundadt på guld, föranledde att, med detsamma förutvarande, i bankoreglementets 2:dra afdelning under §§ 10, 11, 16 och 17 gifna bestämmelser rörande köp och försäljning af guld och silfver m. m. bibehöllos oförändrade, vissa *öfvergångsstadganden* bifogades, hvilka skulle träda i kraft för den händelse ett nytt myntsystem blefve beslutadt och i mån som nytt mynt komme att åt rörelsen tillhandahållas.

Sedan dess har genom den med Danmark under den 27de Maj 1873 afslutade konvention samt genom lagarne af den 30 Maj samma år om

rikets mynt samt om öfvergången till det nya myntsystemet, myntfrågan blifvit afgjord; och hafva förberedelserna för det nya myntets utgifvande numera fortskridit så, att guldmynt å 10 och 20 kronor börjat från och med den 16 Mars innevarande år i rörelsen utlemnas.

Förutsättningen för de vid förra riksdagen beslutade öfvergångsstadgandena har således redan i det hufvudsakliga inträdd; och i följd deraf böra de förut varande nyss omförmälda reglementsbestämmelserna rörande köp och försäljning af guld och silfver med mera undergå nödiga ändringar.

Nuvarande §§ 10 och 11 innehålla bestämmelser om mottagande eller köp samt utlemnande eller försäljning af in- och utländska myntslag, hvilka icke hafva egenskapen att vara tvunget betalningsmedel, samt af omyntadt guld och silfver.

Ändringarne i dessa §§ föränledas i första rummet af det förhållandet, att guldnumera, i stället för silfret, blifvit grund för landets myntsystem; och hafva dervid naturligtvis reglementsbestämmelserna ställts i öfverensstämmelse med de nya myntlagarne, i de fall, der dessa sistnämndas stadganden ligga till grund för reglements föreskrifterna.

Mom. 1 och 2 af nuvarande § 10 innehålla bestämmelser angående mottagning af de enligt äldre författningar präglade svenska guldmynt, nemligen caroliner och dukater, samt af utländska guld- och silfvermyntsorter.

Motsvarande stadganden äro nu införda i samma §:s mom. 1 och 3 jemte det i mom. 2 införts föreskrift i öfverensstämmelse med § 3 i lagen om öfvergången till det nya myntsystemet, rörande mottagningen af hittills varande svenska silfvermynt; och har samma rättighet, som förut, bibehållits åt fullmäktige att beträffande utländska myntslag, hvilka icke äro tvunget betalningsmedel, bestämman såväl huruvida de må för riksbankens räkning mottagas, som till hvilket pris.

I mom. 4 af § 10 äro införda bestämmelser i fråga om köp, vare sig direkt i riksbanken eller genom inlemnande hos myntverket för riksbankens räkning af omyntadt guld.

De hittills varande bestämmelser, hvilka svara mot nyssberörda moment, finnas uti mom. 3, 4 och 5 af § 10 i 1873 års reglemente och innehålla hufvudsakligen: att myntadt silfver och guld kunnat aflemnas till försäljning åt riksbanken såväl i hufvudkontoret och afdelningskontoren som i myntverket; att allt omyntadt silfver och guld, vid försäljning till riksbanken skolat å myntverket profvas och värderas, samt att fullmäktige egt, efter pröfning för hvarje fall, befria säljare af omyntadt

silfver och guld från myntskatt samt andra särskilda afdrag till myntverket.

Under den numera inträdda förutsättningen att guld komme att blifva grund för landets myntsystem, infördes i det vid förra riksdagen fastställda reglemente följande öfvergångsstadgande: »Så snart de vid innevarande riksdag beslutade lagar om rikets mynt och om öfvergången till det nya myntsystemet trädt i gällande kraft, skall, med upphäfvande af hvad i § 10 mom. 3 är föreskrifvet derom, att fullmäktige ega bestämma pris för guld i plants samt annat omyntadt guld, sådant guld, när dylikt till Kongl. myntverket för riksbankens räkning, eller till något af riksbankens afdelningskontor aflemnas, af riksbanken, enligt från Kongl. myntverket, efter verkställd profning och värdering, aflemnadt bevis, inlösas med guldets värde i svenskt mynt efter afdrag af myntskatt och andra kostnader till myntverket; dock är riksbanken icke skyldig att erlægga betalningen förr än guldets blifvit i myntad form från myntverket till riksbanken aflemnadt; egande likväl fullmäktige att, efter särskild profning för hvarje fall, när de finna sådant för riksbanken fördelaktigt, ej mindre medgifva att betalningen tidigare erlægges, än äfven befria säljaren från såväl myntskatt som särskilda kostnader till myntverket; hvarförutan det tillkommer fullmäktige att i afseende på emottagande af omyntadt guld vid afdelningskontoren och insändandet derifrån meddela de särskilda föreskrifter, fullmäktige anse behöfliga».

Liksom det, så länge silfver var grund för landets myntsystem, var naturligt att för omyntadt silfver erlades betalning efter silfrets värde i mynt, så faller det af sig sjelft, att, sedan numera myntsystemet grundats på guld, omyntadt guld, som för riksbankens räkning emottages, skall betalas efter enahanda grund, eller värdet i mynt, äfvensom att, då silfver numera befinner sig i samma ställning, som guldets tillföre, nemligen att dess värdeförhållande till landets hufvudmynt kan vexla, priset för inköp af sådant måste kunna, efter omständigheterna, vid olika tidpunkter vara än högre än lägre.

Om dessa bestämmelser torde ingen meningsolikhet förefinnas; men deremot förekomma i fråga om villkoren vid inköp af omyntadt guld ett par andra omständigheter, rörande hvilka meningarne kunna vara i viss mån delade.

Förut, när silfver utgjorde myntgrund, var det regel, att riksbanken, så fort bevis från myntverket företetts om silfrets profning och värdering, erlade betalningen utan afvaktan på verkställande af utmyntningen, äfven i de fall, då sådan var ämnad att ske strax efter silfrets aflemnande, hvilket åter ingalunda var det vanligaste förhållandet, enär

silfverplantsarne merendels efter profningn antingen återfördes till riksbanken eller stannade hos myntverket intilldess behof af myntning uppstod.

Beträffande den vid förra riksdagen beslutade, nyss anförda bestämmelsen, att riksbanken icke skulle vara skyldig erlægga betalningen, förrän guldets blifvit i myntad form från myntverket till Riksbanken aflemnadt, ehuru med rättighet för fullmäktige att, efter pröfning i hvarje fall, medgifva betalningens erläggande tidigare, anförde Utskottet, att ehuru ganska giltiga invändningar kunde framställas emot denna bestämmelse, det gjorda förbehållet syntes vara berättigadt af hänsyn dertill att, då riksbanken, i afseende på tillgången å mynt, vore beroende af myntverket och, synnerligast till en början, svårighet kunde möta mot erhållande af tillräckligt stort förråd, riksbanken skulle kunna blifva ur stånd att med mynt i förskott liqvidera inlemnade guldparter, om sådana å betydliga belopp förekomme.

Nu har, vid innevarande riksdag, af Herr A. O. Wallenberg inom Första Kammaren väckts motion, N:o 16, om införande i bankoreglementet på lämpligt ställe af ett stadgande, så lydande: »Guld i plants, som till Kongl. myntverket härstädes för riksbankens räkning inlemnas, skall, sedan det blifvit på säljarens bekostnad afprovadt, af riksbanken inköpas till ett pris af 2,480 kronor för en kilogram fint guld, med afdrag af en qvart procent i myntningskostnader.»

I anledning dels af denna motion, dels af en inom Utskottet uttalad åsigt, att riksbanken borde åtaga sig att i regeln alltid genast vid myntattests företeende betala omyntadt guld, har Utskottet anmodat bankofullmäktige att meddela utlåtande, huruvida hinder kunde förefinnas för införande redan nu i reglementet af stadgande härom.

Det af fullmäktige afgifna utlåtandet är af följande lydelse: »Om det ålägges riksbanken såsom en ovilkorlig skyldighet att, vid företeende af myntattest öfver till Kongl. myntverket inlemnadt guld, samma attest inlösa, så innebär detta detsamma som att ålägga riksbanken att städse lemna myntadt guld för hvilket belopp omyntadt guld som helst, hvilket kan till myntverket inlemnas. Det är nemligen klart, att, om än betalningen i första hand verkställes med sedlar, dessa sedlar kunna användas till utfordrande af guldmynt. Förslår nu ej riksbankens guldmynsförråd till uppfyllande af dylika, för riksbankens styrelse lätteligen opåräknade påkänningar, eller medtages derigenom förrådet så att det, innan förstärkning från myntverket erhålles, befines ej motsvara rörelsens vanliga anspråk, utsättes ju riksbanken för tillämpning af § 2 i lagen om Rikets Ständers Bank den 1 Mars 1830. Det må visserligen vara sannolikt att

riksbanken, om myntverket blifver bragt i fullt ändamålsenligt skick och dess verksamhet riktas på att utan omgång och svårigheter betjena den allmänna rörelsen, kan i regeln inköpa allt det omyntade guld, som erbjudes, utan att behöfva fördröja betalningen, till utmyntning försiggått, men då ett sådant åliggande icke har omedelbart sammanhang med fullgörandet af riksbankens privaträttsliga förbindelser, utan egentligen skulle afse att befordra landets förseende med myntmetall, något som, då riksbanken ej ensam drifver bankrörelse med sedelutgifningsrätt, icke bör åligga Riksbanken ensam, lärer väl ock inlösningsskyldigheten för riksbanken ej böra göras ovilkorlig.

Statsmakterna hafva redan genom lag stadgat, att myntverket skall emottaga och gifva valuta för allt dit inlemnadt guld. Denna skyldighet kan, så länge myntverkets verksamhet får fortfara och icke genom brand eller annan händelse afbrytes, af myntverket fullgöras; riksbanken åter kan, sig sjelf lemnad, icke fullgöra den; det lärer väl då, som eljest, vara rättast att skyldigheten lägges på den, som det tillkommer att fullgöra den. Att nu riksbankens requisitioner på myntning flera gånger lemnats åsido vid myntverket eller blifvit fördröjda, är väl känt och har på senaste tiden upprepats; riksbankens styrelse har ej ens förmått att, emot myntverkets bestridande, förskaffa helgd åt Riksdagens föreskrift att riksbankens guld och silfver skulle, så fort ske kunde, till riksbanken i myntad eller emyntad form återlemnas, utan fullmäktiges derom för mer än halftannat år sedan hos Kongl. Maj:t gjorda framställning är ännu obesvarad.»

»Riksdagen har ock i ett annat fall erkänt att riksbankens styrelse icke kan bestämma öfver mynttillgången och derefter affattat sina föreskrifter, då i § 16 af bankoreglementet det endast »så vidt ske kan» blifvit fullmäktige ålagdt att vid hufvudkontoret ständigt hafva förråd af hvarje valör af silfvermyntet. Och dock vore det väl för den allmänna rörelsen vida viktigare, att alla myntvalörer städse funnes att tillgå, än om eller annan inlemnare af plantsguld får vänta på mynt, tills utmyntning hunnit ske.»

»Då lagen om rikets mynt bestämmer utmyntningskostnaden för tiokronor till en tredjedels procent och lagen tydligen stadgar, att inlemnaren skall vidkännas myntningskostnaden, lärer det väl vara klart att, om inlemnaren, genom riksbankens mellankomst, befrias från att afvakta myntning, riksbanken ock bör kunna på inlemnarens bekostnad förvandla guldet till den myntvalör, som, när myntning sker, kan vara mest behöflig, och följaktligen afdrag ske för det högre myntningskostnadsbeloppet, en tredjedels procent. Skilnaden, en tolfteedels procent, gör, efter

fem procent för år, ränta för sex dagar, och om man antager att riksbanken för hälften af det sålunda mottagna guld kunde inbespara denna skilnad, ställer sig medeltalsförhållandet så, att riksbanken erhöles tre dagars ränta för det den beredde inlemnaren en vinst af kanske i allmänhet dubbelt så många veckors ränta.»

»När ett stadgande i den syftning, Utskottet, att döma af ordalagen i dess protokoll, torde afse, lämpligen kan i bankoreglementet inflyta, synes detta fullmäktige böra affattas i ungefär följande ordalag:

Myntverkets bevis öfver derstädes för riksbankens räkning inlemnadt omyntadt guld skola, sedan inlemnaren betalt profnings- och, när så fordras, nedsmältnings- och reningskostnader, af riksbanken, så vidt sådant utan olägenhet kan ske, inlösas efter guldets värde i svenskt mynt efter afdrag af en tredjedels procent i myntningskostnad.

Genom ett sådant stadgande vore åt inlemnare af små belopp städse tillfälle beredt att af riksbanken erhålla mynt för inlemnadt guld och för de större spekulanterne bereddes samma förmån, så ofta den utan olägenhet för riksbanken kunde dem lemnas.»

»Tyvärr kunna emellertid fullmäktige ej för närvarande tillstyrka att ens nyss angifna bestämmelse ingår i bankoreglementet, och detta till följd af förhållanden vid myntverket, för hvilka fullmäktige nu gå att redogöra.»

»Såsom närmare inhemtas af en i senaste revisionsberättelse omförd skriftvexling emellan fullmäktige och myntverket, mottager det samma myntmetall endast på två sätt, nämligen till afprofning, i hvilket fall inlemnaren betalar profningskostnader och återfår sin egendom, eller »till utmyntning», i hvilket fall profningskostnad ej erlägges, men Myntverket anser sig berättigadt till myntskatt, men icke skyldigt hvarken att mynta eller utlemna godset. Efter dessa grunder kan ej ett inlemnande för riksbankens räkning med skyldighet för inlemnaren att betala profnings- och andra kostnader samt rätt för riksbanken att fritt bestämma om sin egendom komma till stånd.»

»Derjemte har i en skrifvelse till fullmäktige öfverdirektören för myntverket angifvit såsom en bland orsakerna till dröjsmålet med guldmyntningen, att en del guldplantsar skulle befunnits innehålla ämnen, hvika genom ytterligare rening borde undanrödjas, innan guld det kunde obehindradt till myntning användas. Under hand har försports, att vederbörande vid myntverket skulle vara betänkte på att fordra ersättning

för

för några reningskostnader. Ehuru vid det förhållande, att lagen om rikets mynt berättigar en hvar att få inlemnadt guld myntadt, utan några villkor rörande guldets beskaffenhet och utan rätt för myntverket att för guldets bearbetande till mynt fordra annan ersättning än den i lagen bestämda myntningskostnaden, det vill synas föga troligt att dylika anspråk skulle af statsverket framställas, hafva fullmäktige dock ansett sig böra fästa uppmärksamhet på saken och angelägenheten deraf att, så framt reningskostnader skola myntverket godtgöras, förbehåll om ersättning därför af inlemnaren göres, enär i annat fall riksbanken tilläfventyrs skulle få vidkännas kostnader för rening af guld, hvilkas belopp och inverkan på förmånligheten af ett guldköp fullmäktige sakna all tillförlitlig ledning att bedöma».

»Under afvaktan derföre:

att myntverket genom utförandet af nu tilltänkta förbättringar må blifva i tillfälle att visa sig i någon mån motsvara billiga fordringar på skyndsam guldutmyntning:

att reglementet för myntverket varder så affattadt, att guld kan till myntverket inlemnas för riksbankens räkning, med skyldighet för inlemnaren att betala profnings- och, när sådana ifrågakomma, nedsmältning- och reningskostnader, men med rättighet för riksbanken att, sedan den betalt guldets värde efter afdrag af en tredjedels procent, bestämma öfver hela guldbeloppet, vare sig riksbanken vill hafva det samma förmyntadt eller i plantsar uttaga det för att annorlunda användas; samt

att visshet må vinnas derom, huruvida de, vid betraktande af guldmyntens ökade storlek, nu så väsendtligt mot förr höjda utmyntningsafgifterna, utgöra, såsom lagen angifver, hela den kostnadsersättning myntverket eger uppbära för gulds bearbetande till guldmynt, eller om derutöfver ännu andra kostnader skola tillkomma;

finna fullmäktige sig icke för närvarande kunna tillstyrka någon förändring i de bestämmelser, öfvergångsstadgandena i nuvarande bankoreglemente i senare delen af mom. 3 innehålla».

Från den af fullmäktige sålunda uttalade åsigt har en ledamot, Friherre Skogman, varit skiljaktig och anført följande:

»Emot den till herrar fullmäktiges utlåtande remitterade, uti Riksdagens Första Kammare af Herr A. O. Wallenberg väckta motionen (N:o 16) om inlösen i riksbanken af mynttaster å guldplantsar, efter den för utmyntning af rikets guldmünt gällande grund af 2,480 kronor för ett kilogram fint guld, med afdrag till Riksbankens förmån af $\frac{1}{4}$ procent

i mynnskatt, har jag för min del intet hufvudsakligt att invända, om än med tillämpningen af en dylik föreskrift möjligen ännu någon tid måste anstå».

»Det väckta förslaget innebär intet nytt, utan endast en utsträckning till landets nuvarande mynt, guldmyntet, af den föreskrift, hvilken hittills oklandrad varit gällande för det äldre myntet, silfvermyntet. Jag kan icke heller inse att någon våda igenom ett sådant stadgande tillskyndas banken, så snart denna en gång fått tillräckligt förslag af guldmynt i kronor och Kongl. myntverket blifvit försatt i lämpligt och tidsenligt skick, för att kunna skyndsammare, än hvad hittills varit fallet, fullgöra de requisitioner å guldmynt, hvilka kunna från banken dit ingå».

»Visserligen kan invändas, att det ifrågavarande stadgandet förr icke gerna kunde bereda banken några svårigheter eller olägenheter, dels emedan silfvermynt, utom i små poster såsom skiljemynt, var för rörelsen inom landet föga begärligt, dels att kostnaden och omgången vid hitförskaffandet af silfver voro så ansevärdiga, att några stora poster af silfverplantsar icke gerna kunde antagas blifva å Kongl. myntet inlemnade för erhållande af myntattest i afsigt att mot densamma uttaga silfvermynt, utan endast för att i deras ställe erhålla sedlar, men att under de nu inträdda nya förhållandena ingen säkerhet förefinnes att betydande poster guldplantsar kunna blifva på myntet inlemnade, hvorigenom ock om banken vore skyldig genast inlösa deras belopp med guldmynt, förlägenhet i rörelsen för banken själf, ja måhända svårighet att fullgöra skyldigheten att inlösa sedlarne kunde för Banken uppstå».

»Härvid torde nu först få erinras, att om efterfrågan på guldmynt för den dagliga rörelsen, såsom sannolikt är, blir betydligt starkare än den hittills varande på silfvermynt, så kan också myntverket med samma mekaniska arbete och på samma tid lemna ett vida större belopp guldmynt än silfvermynt. Arbetsåtgången vid åstadkommande af en 20-krona kan ej gerna vara så stor som vid en specie, men äfven om så vore, skulle ett belopp af 2 millioner kronor kunna utmyntas på samma tid och med samma arbete som 400,000 R:dr i silfver. Visserligen hafva nu vid guldmyntningen vissa svårigheter yppat sig, men antagligen skall man kunna för framtiden lyckas undanrödja dem, hvarjemte åtgärder till förökande af myntverkets arbetskraft redan äro pätänkta. Med något större förråd guldmynt, än det nu beställda af sex millioner, synes mig ingen svårighet att fullgöra det föreslagna stadgandet böra möta, om än jag nu icke är beredd att uppgifva en bestämd siffra på detta förråd.»

»Under antagande t. ex. att en enskild bankinrättning hit införde ett parti guldplantsar af ett par millioners värde — ett antagande, hvilket väl endast undantagsvis lärer blifva verklighet — samt begagnade sig af den medgifna rätten att deremot utfå guldmynt, så torde få anmärkas, dels att man sannolikt lättare och med mindre kostnad åtkommer guldmyntet förmedelst riksbankens sedlar, företedda till inlösen, än genom att bekosta hitforsling af guld och erläggande af myntskatt på detsamma. Ändamålet, i hvilket ett dylikt företag göres, kan ej gerna vara annat, än antingen att använda guldmyntet i rörelsen inom landet eller vid liqvider till utlandet. Behöfver rörelsen nu icke detta guldmynt, skall det icke dröja länge förrän det åter till banken ingår; behöfver den det, så får ju banken anspråken på utvexling af dylikt mot sedlar i samma förhållande förminskade. Införsel af guld för enskild räkning lärer väl för öfrigt icke förekomma annat än under för landet synnerligt gynnande handelskonjunkturer. Under tider af större underbalans i handel, då för liqvider i utlandet riksbankens tillgångar för vexeldragning först tagas i anspråk, derefter dess tillgång i plantsar och mynt, och beloppet af det sistnämnda således måhända gått ned till en så låg siffra, att det genom en större guldleverans af enskild man på Kongl. myntet och beloppets uttagande i mynt skulle till en betänkelig grad nedgå, har man mycken liten anledning att befara dylika åtgöranden. Vid sådana tillfällen pläga kurserna på utlandet vara höga, och den, som har guld till sitt förfogande å någon ort derstädes, skall tvifvelsutan föredraga att derpå draga vexlar, som kunna afyttras med öfverkurs, framför att med kostnad och tidsspillan hitförskaffa sitt guld endast för det nöjet att bereda riksbanken svårigheter. Några farhågor utur denna synpunkt synas mig således icke böra finnas».

»Enligt § IV af den för Englands bank gällande parlamentsakt, är banken skyldig att tillösa sig allt guld i plants som erbjudes, till ett pris som med halfanuan penny understiger utmyntningsgrunden, 3 pund 17 sh. 10 $\frac{1}{2}$ d. pr uns troy standard, utgörande detta vederlag för myntskatt litet mindre än $\frac{1}{6}$ procent. Nu är visserligen skilnaden emellan Englands bank och riksbanken i alla afseenden mycket stor, men så lärer väl lika stor, om ej större skilnad vara i de anspråk, som kunna komma att på densamma uti ifrågavarande afseende ställas, då ingenstädes i verlden så stora belopp uti guldplantsar när som helst kunna omsättas som i London, hvaremot rörelsen uti denna vara inom Sverige just icke hunnit taga någon synnerlig omfattning. Emellertid vill jag här icke återropa detta för Englands bank gällande stadgande, helst då ett annat likartadt ligger mycket närmare till hands.

Uti senast utkomna kungörelsen om bestämmelser för fonderingen af danska nationalbankens sedlar, af den 20 December 1873, förekommer nemligen uti § 5 följande: »likasom banken vid sitt hufvudkontor är förpligtad att vid anfordran omvexla en hvar af densamma utställd sedel, efter dess pålydande belopp, med lagligen gångbart guldmynt, så skall den också vara förpligtad att på samma ställe af en hvar, som det önskar, inköpa fina guldplantsar till ett pris af 2,480 kronor för kilogrammet fint guld, med afdrag af $\frac{1}{4}$ procent i myntningskostnader.»

»Då nu i Danmark man kunnat ålägga nationalbanken, som är ett bolag af enskilda, en dylik inlösen af guldplantsar till lättande för enskilda att få sina guld tillgångar lätt och hastigt omsatta i mynt, finner jag intet skäl hvarföre icke riksbanken, som är en statsinrättning, skulle erlåta och kunna åtaga sig samma uppdrag, hvilket icke kan blifva mera betungande eller vådbringande här än i Köpenhamn, förutsett att Kongl. myntet blir försatt i ändamålsenligt skick. Visserligen kunde det varit önskligt att myntskattsafdraget blifvit satt till $\frac{1}{3}$ procent, såsom för 10-kronor, i stället för $\frac{1}{4}$ procent, såsom för 20-kronor, men då jag anser det önskligt att bestämmelserna i dessa frågor blifva möjligast lika i de två genom 1873 års myntkonvention i nära samband bragta länderna, vill jag så mycket mindre härvid göra någon anmärkning, som skilnaden emellan dessa siffror, utgörande $\frac{1}{12}$ procent, för en årlig utmyntning af två millioner kronor uppgår till högst 1,666 $\frac{2}{3}$ kronor, en kostnad, den riksbanken synes kunna bära för befrämjande af ett ändamål, som ej är för densamma alldeles främmande, landets lätta förseende med mynt.»

»Jag tillstyrker alltså, att Herr Wallenbergs motion i ämnet måtte af Banko-Utskottet förordas till intagande uti bankoreglementet, dock med det tillägg att åt fullmäktige öfverlemnas att, med ledning af riksbankens förråd af guldmynt och de vid Kongl. myntverket för vinnande af skyndsammare myntning vidtagna tekniska och administrativa åtgärder, bestämma den tidpunkt, när stadgandet härom skall oinskränkt träda i verkställighet.»

Den mot en föreskrift för riksbanken att utan afvaktan på myntning betala för bankens räkning till myntverket eller till direkt inköp hos riksbanken lemnadt omyntadt guld, af fullmäktige uttalade betänklighet på grund af oförmåga eller andra hinder från myntverkets sida att förse riksbanken med tillräckligt myntförråd, bör visserligen icke lemnas utan afseende, så länge de tekniska anordningarne vid myntverket icke medgifva en hastigare utmyntning än den, som nu kan ega rum,

samt riksbankens och myntverkets förhållande till hvarandra icke äro fullt ändamålsenligt ordnade. Ett ovillkorligt åliggande för riksbanken att utan afvaktan på myntning af inlemnadt guldparti betala detsamma, lärer fördenskull icke böra stadgas. Om åter ett sådant åliggande väl uppställes såsom grundsats, men den inskränkning dervid uttryckes, att förpligtelsen gäller endast i den mån fullmäktige äro i stånd att anskaffa tillräckligt myntförråd, torde den anförda betänkligheten vara undanröjd.

I och för sig synes det ifrågavarande stadgandet vara både riktigt och af ganska stor vikt, ty om det också ej står i omedelbart sammanhang med riksbankens åligganden att fullgöra sina rättsliga förbindelser, så ingår likväl i riksbankens uppgift såsom statsanstalt att befordra penningarörelsens gång och underlätta landets förseende med mynt på den enklaste och minst kostsamma väg. Men om den enskilde, när han skall besluta sig för att låta hitföra guld — något som icke lärer ifrågakomma annat än för att på detta sätt tillgodogöra sig fordringar i utlandet, hvilka icke på annat fördelaktigare sätt kunna realiseras — står i ovisshet om huru lång tid kan åtgå, innan han, efter guldets aflemnande, utfår betalningen deraf, samt i följd deraf icke kan med någon sannolikhet beräkna, huruvida en dylik operation blifver fördelaktig eller förlustbringande, så måste följderna blifva, att införsel af guld genom enskilde knappast kan ifrågakomma, samt att omsorgen om och kostnaderna för landets förseende med myntmetall falla på riksbanken ensam, i stället att detta eljest skulle åtminstone till en del komma att försiggå direkt genom den allmänna affärsörelsens försorg.

Ehuru Utskottet, såsom redan är nämnt, icke anser en ovillkorlig förpligtelse, åtminstone för den närmaste tiden, kunna åläggas riksbanken att omedelbart efter aflemnandet af ett guldparti för detsamma erlägga betalning, tror Utskottet det, på nu antydda skäl, likväl utan fara kunna stadgas, att fullmäktige skola, så vidt på dem ankommer, tillse, att sådant i allmänhet må kunna ske.

Enligt 1873 års myntlag utgör myntskatten vid myntning af 10-kronstycken $\frac{1}{3}$ procent, men vid myntning af 20-kronstycken allenast $\frac{1}{4}$ procent. När ett guldparti från enskild person öfverlåtes på riksbanken, lärer det väl sällan på förhand vara bestämdt, huruvida detta kommer att utnyntas i 10- eller 20-kronstycken, och om det såsom regel skall gälla, att säljaren af guldets bör vidkännas allenast den verkliga utmyntningskostnaden, är det vid uppgörelsen obestämdt, huruvida $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{4}$ procent i myntskatt bör afdragas.

Fullmäktige hafva ansett, att den högre myntskatten, $\frac{1}{3}$ procent, bör beräknas; men då riksbanken vid köp af guld, som genom enskilde

hitförts, är befriad från de transportkostnader, hvilka banken får vidkännas när guld måste genom dess egen försorg införskrifvas, samt det icke är utan betydelse, att i detta afseende bestämmelserna göras öfverensstämmande med hvad som är stadgadt i Danmark, der nationalbanken afdrager allenast $\frac{1}{4}$ procent, finner Utskottet för sin del lämpligt att allenast $\frac{1}{4}$ procents mynnskatt af säljaren fordras.

Med omförmälände hurusom dels, i vissa fall, ersättning för profning å myntverket af guld vore att erlægga, dels ifrågasatt varit, att myntverket skulle fördra, utom mynnskatt, godtgörelse för nedsmältnings- och reningskostnader, hafva fullmäktige föreslagit bibehållande af nuvarande bestämmelse om afdrag, vid liqvider till enskild person för guld, utom mynnskatten, äfven af andra kostnader till myntverket.

Ersättningen för profning af guld, hvilken ersättning tillfaller vederbörande tjensteman vid myntverket, utgör allenast 1 krona 25 öre för hvarje plants, som profvas, och denna obetydliga kostnad torde riksbanken utan obillighet kunna vidkännas.

Hvad åter angår de ifrågasatta nedsmältnings- och reningskostnaderna, synes myntverket icke till påförande af dylika vara berättigadt, då 9 § af myntlagen icke medgifver något annat afdrag än mynnskatten.

I öfverensstämmelse med hvad Utskottet nu anført och med bibehållande i öfrigt af hvad 3:dje punkten af de vid sistlidne riksdag beslutade öfvergångsstadganden innehåller, föreslår Utskottet här nedan lydelsen för 4 mom. af 10 § i reglementet.

Då silfver numera egentligen endast är att betrakta såsom handelsvara, och riksbanken icke har att taga befattning med myntning af silfvermynt, är det naturligt, att frågor om inköp af omyntadt silfver samt pris derå böra vara öfverlemnade till fullmäktiges profning.

Stadgande härom är infördt i 5 mom. af § 10.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, hemställer Utskottet:

6:o.

att § 10 i bankoreglementet må
erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. I Riksbankens såväl hufvud- som afdelningskontor emottages svenskt guldmynt, prägladt i enlighet

Mom. 1. Riksbanken emottager såväl i dess hufvudkontor i Stockholm som i dess afdelningskontor i

med Kongl. Förordningen den 31 Juli 1868 och äldre författningar, *efter dess värde i gångbart mynt.*

Mom. 2. *De i enlighet med Kongl. Förordningen den 3 Februari 1855 eller äldre författningar präglade svenska silfvermynt komma att af riksbanken emottagas enligt den i § 3 af lagen den 30 Maj 1873, om öfvergången till det nya myntsyste- met, stadgade grund.*

Mom. 3. I afseende på utländska guld- och silfvermyntsorter, hvilka icke, till följd af avslutad konvention, skola gälla såsom gångbart mynt i riket, ega fullmäktige bestämma såväl hvilka slag må köpas, som pris derå.

Mom. 4. *Omyntadt guld skall, när sådant till riksbankens hufvud- eller afdelningskontor eller till Kongl. myntverket för riksbankens räkning aflemnas, inlösas med guldets behö- rigen styrkta värde i svenskt mynt, efter 2,480 kronor för ett kilogram fint guld, med afdrag af en fjerde- dels procent i myntskatt; börande full- mäktige, så vidt på dem ankommer, tillse, att så stort förråd af mynt alltid förefinnes, att betalningen i all- mänhet må kunna erläggas omedel- bart efter det guldets aflemnats och dess värde i mynt blifvit behörigen styrkt.*

Göteborg, Malmö, Luleå och Wisby svenskt guldmynt, prägladt i enlig- het med Kongl. Förordningen af den 31 Juli 1868, till det pris, som full- mäktige finna skäligt derå fastställa.

Mom. 2. Likaledes emottages så- väl i hufvudkontoret som i afdel- ningskontoren svenskt guldmynt af äldre prägel samt utländskt guld- och silfvermynt af de slag och till de pris, som fullmäktige bestämma.

Mom 3. Silfver och guld i plants, kontrolleradt verksilfver samt kon- trolleradt eller annat omyntadt guld inköpes i såväl bankens hufvudkontor som afdelningskontoren.

Allt omyntadt silfver och guld skall å Kongl. myntverket profvas och värderas, och erläggas betalning för silfver efter värdet i svenskt mynt och för guld efter af fullmäk- tige bestämdt pris.

Mom. 4. Riksbanken inköper jem- väl, efter enahanda grund, silfver och guld, som i ändamål att till riksbanken försäljas, omedelbart blif- vit i Kongl. myntverket aflemnadt.

På fullmäktige ankommer dock att, efter särskild pröfning för hvarje fall, när de finna sådant för banken fördelaktigt, befria säljare af guld från myntskatten eller större eller mindre del deraf.

Och ega fullmäktige att i afseende på mottagande af omyntadt guld vid afdelningskontoren meddela de särskilda föreskrifter, fullmäktige anse behöfliga.

Mom. *Fullmäktige ega pröfva om och till hvilket pris silfver i plants samt annat omyntadt silfver må af riksbanken inköpas.*

Mom. 5. Fullmäktige medgifves att efter särskild pröfning för hvarje fall och om de finna sådant lämpligt samt för riksbanken fördelaktigt, befria säljare af omyntadt silfver och guld från såväl myntskatt, som det eller de särskilda afdrag i öfrigt, hvartill Kongl. myntverket är berättigadt, utan afseende derå, om silfver eller guld blifvit inlemnadt i riksbankens hufvud- eller afdelningskontor eller å Kongl. myntverket.

Hittills gällande reglementes § 11 innehåller föreskrifter angående utlemnande af äldre svenskt silfvermynt, af guldmynt, prägladt enligt förut gällande författningar, af utländskt guld- och silfvermynt samt guld och silfver i plants.

Uti motsvarande paragraf föreslår Utskottet nu dels en från punkten 5:o i de vid förra riksdagen beslutade »öfvergångsstadganden» hemtad föreskrift om tillhandahållande åt rörelsen af silfvermynt, prägladt enligt 1855 års myntordning, å 2 rdr och derunder, intilldess silfvermynt, prägladt i enlighet med den nya myntlagen, hinner blifva tillgängligt, dels en föreskrift om utlemnande äfven sedermera af nämnda slags silfvermynt i den mån sådant föranledes af stadgandet i § 1 af lagen om öfvergången till det nya myntsystemet, om rättighet för innehafvare af riksbankens å silfver lydande sedlar att få desamma mot silfvermynt inlösta, dels ock stadganden, som motsvara nuvarande innehållet af § 11, med de jemkningar, som naturligen föranledts af de nya myntlagarne.

Utskottet

Utskottet hemställer,

7:o.

att § 11 i reglementet må få följande lydelse:

Mom. 1. *Svenskt silfvermynt, prägladt i enlighet med Kongl. Förordningen den 3 Februari 1855 å två riksdaler och derunder, skall, så vidt ske kan, tillhandahållas till utväxling i såväl hufvud- som afdelningskontoren, intilldess tillgång på skiljemynt af silfver, prägladt i enlighet med myntlagen af den 30 Maj 1873, hunnit blifva tillgängligt; men derefter utlemnas förstnämnda slags mynt endast i den mån sådant kan föranledas af stadgandet i § 1 af lagen den 30 Maj 1873 om öfvergången till det nya myntsystemet, om rättighet för innehafvare af Riksbankens å silfver lydande sedlar att få desamma emot silfvermynt inlösta.*

Mom. 2. I fråga om utlemnande af svenskt guldmynt, prägladt före år 1873, eller af utländskt guld- eller silfvermynt, som icke, i följd af afslutad konvention, skall gälla såsom gängbart mynt i riket, ega fullmäktige att besluta.

Mom. 3. Guld och silfver i plants tillhandahålles vid hufvudkontoret i mån af tillgång, till pris som fullmäktige ega bestämma.

Hvad angår § 14, innefattande vissa föreskrifter, som röra metalliska kassans vidmakthållande; ifrågasattes i mom. 1, 2 och 4 ingen annan ändring, än af orden "riksdaler riksmünt" till "kronor".

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 6 Saml. 1 Afd. 13 Häft.

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. I riksbankens såväl hufvud- som afdelningskontor tillhandahålles i mån af tillgång å hvarterdera stället och till de pris, fullmäktige hafva att bestämma, icke allenast svenskt silfvermynt, prägladt före år 1830, och guldmynt, af både äldre och nyare prägel, utan äfven utländskt silfver- och guldmynt.

Mom. 2. Likaledes tillhandahålles i riksbankens hufvudkontor, i mån af tillgång, silfver och guld i plants till det pris fullmäktige, med ledning af priset å silfver och guld på utrikes orter, bestämma.

Mom. 3 åter innehåller vissa föreskrifter om sättet och ordningen för indragning å lånerörelsen, när sådan påkallas.

I allmänhet har man på senare tider hyst och tillämpat den grundsatsen, att detaljerna af riksbankens förvaltning borde öfverlemnas åt fullmäktiges bepröfvande, utan att binda dem genom föreskrifter, hvilka antingen ligga så i sakens natur, att en klok styrelse äfven förutan dylika på förhand gifna föreskrifter skulle handla i öfverensstämmelse dermed, eller ock nästan nödvändigt måste under vissa förhållanden blifva mindre lämpliga samt i följd deraf motverka det med dem afsedda ändamål.

Af sådan beskaffenhet anser Utskottet de nu ifrågavarande, här nedan anförda föreskrifterna i mom. 3 af § 14 vara; hvadan Utskottet

8:o.

hemställer, att ur reglementets § 14 må uteslutas mom. 3, så lydande:

»Vid indragning å lånerörelsen bör följande ordning iakttagas:

a) minskning i vexeldiskonteringen, i utlåningen utan omsättningsrätt samt i kassakreditivrörelsen;

b) inställande af vexeldiskonteringen, utlåningen och kassakreditivrörelsen, dock med undantag för de kreditiv, som här nedan omförmålas, samt minskning i utlåningen med omsättningsrätt;

c) uppsägning till inbetalning inom den i hvarje fall bestämda tid af de Kongl. Kommerskollegium och filialbankerna beviljade kreditiv, samt slutligen

d) uppsägning af riksgäldskontorets kreditiv».

I de vid förra riksdagen beslutade, ofta återropade »öfvergångsstadgandena» föreskrefs under 1:o) punkt. b) att, när tillräckligt förråd af guldmynt funnes att börja utgifvande deraf i allmänna rörelsen, riksbanken samtidigt borde utgifva sedlar å en kronas, samt fem, tio, femtio, etthundra och ettusen kronors valör; hvarjemte bestämdes, att texten å dessa sedlar skulle lyda sålunda: »Sveriges riksbank inlöser, vid anfordran, denna sedel å 00 kronor med guldmynt enligt lagen om rikets mynt af den — —».

Skälen för bibehållande af samma valörer, som hittills, med undantag allenast af valören 500, äro anförda å sid. 30 af Utskottets memorial N:o 15 vid förra riksdagen.

På samma ställe äro äfven skälen anförda för den lydelse, texten å sedlarne borde erhålla;

Och finner Utskottet icke anledning att för närvarande föreslå ändring i någondera af nämnda bestämmelser.

Dessa äro fördenskull nu införda i mom. 1 af 15 §, hvilket mom.

tillika bör upptaga stadgandet i 3 § af lagen om öfvergången till det nya myntsytstemet, angående inlösen af riksbankens å silfver lydande sedlar.

Mom. 2 i samma § erfordrar ingen annan ändring, än af ordet "riksdaler" till "krona".

I mom. 3 böra de sista två orden "svenskt silfvermynt" utbytas mot "det i riket gångbara mynt".

Mom. 4 lyder sålunda: "För invexling i landsorten af förslitna sedlar å fem riksdaler och derunder i utbyte mot sedlar eller silfvermynt ega fullmäktige vidtaga nödiga åtgärder".

Som orden "i utbyte mot sedlar eller silfvermynt" numera äro för inskränkta, i det att jeinväl guldmynt bör få utlemnas mot förslitna sedlar, samt för öfrigt ej äro behöfliga, anser Utskottet desamma kunna alldeles utslutas, hvaremot föreskriften bör göras tillämplig å förslitna sedlar af kronvalörer.

Mom. 5 angifver grunderna för inlösen af bristfälliga och förslitna sedlar; och bör, sedan Kongl. Maj:t under den 7 November 1873 utfärdat kungörelse angående grunderna för inlösen af dylika sedlar å kronvalör, denna författning jemte de förut varande åberopas.

Med bibehållande af nuvarande mom. 6, bör slutligen i ett nytt moment införas det förbud, punkt 1:o, c) i öfvergångsstadgandena innehåller mot vidare utlemnande af sedlar å riksdaler riksmünt.

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

9:o.

att mom. 1 af § 15 må få följande lydelse:

Mom. 1. Riksbanken utgifver sedlar å en kronas, fem, tio, femtio, etthundra och ettusen kronors valör; skolande texten å dessa sedlar lyda sålunda i Sveriges riksbank inlöser, vid anfordran, denna sedel å 00 kronor med guldmynt enligt lagen om rikets mynt af den 30 Maj 1873.

De af riksbanken utgifna sedlar å riksdaler skola, efter innehafvarens önskan, inlösas antingen med silfvermynt efter deras lydelse, eller med guldmynt enligt den

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. Riksbanken utgifver sedlar å följande valörer, nemligen: å 1 R:dr R:mt, att inlösas med $\frac{1}{4}$ R:dr i silfver eller 2 ort tolfödigt myntadt silfver,

å 5 R:dr R:mt, att inlösas med $1\frac{1}{4}$ R:dr i silfver eller 10 ort tolfödigt myntadt silfver,

å 10 R:dr R:mt, att inlösas med $2\frac{1}{2}$ R:dr i silfver eller 20 ort tolfödigt myntadt silfver.

å 50 R:dr R:mt, att inlösas med

i § 3 af lagen om öfvergången till det nya myntsystemet bestämda grund, att en krona räknas lika med en riksdaler riksmünt.

12 $\frac{1}{2}$ R:dr i silfver eller 100 ort tolfödigt myntadt silfver,

å 100 R:dr R:mt, att inlösas med 25 R:dr i silfver eller 200 ort tolfödigt myntadt silfver,

å 500 R:dr R:mt, att inlösas med 125 R:dr i silfver eller 1,000 ort tolfödigt myntadt silfver,

å 1,000 R:dr R:mt, att inlösas med 250 R:dr i silfver eller 2,000 ort tolfödigt myntadt silfver;

skolande texten å dessa sedlar lyda sålunda:

Sveriges Riksbank inlöser, vid anfordran, denna sedel å Riksdaler 00 Riksmünt med 00 Riksdaler i silfver eller 00 ort tolfödigt myntadt silfver; och böra sedlarne derjemte innehålla erinran om lagen mot bank-sedlars efterrapning och förfalskning samt om gällande bestämmelser angående belöning för upptäckandet af sådant brott.

Vidare hemställer Utskottet,

10:o.

att mom. 3 af § 15 må få följande lydelse:

Mom. 3. Riksbankens hufvud- och afdelningskontor skola alltid vara försedda med riksbankens sedlar till utväxling mot *det i riket gångbara mynt*.

Nuvarande lydelse:

Mom. 3. Riksbankens hufvud- och afdelningskontor skola alltid vara försedda med riksbankens sedlar till utväxling mot svenskt silfvermynt.

Dernäst hemställer Utskottet,

11:o.

att mom. 4 af § 15 må få denna lydelse:

Mom 4. För invexling i lands- orten af förslitna sedlar å fem riks-

Nuvarande lydelse:

Mom. 4. För invexling i lands- orten af förslitna sedlar å fem riks-

daler eller kronor och derunder ega daler och derunder i utbyte mot fullmäktige att vidtaga nödiga åtgärder. sedlar eller silfvermynt, ega fullmäktige att vidtaga nödiga åtgärder.

Ytterligare hemställer Utskottet,

12:o.

att mom. 5 i § 15 må få denna lydelse:

I fråga om inlösen af bristfälliga och förslitna sedlar iakttages hvad som är stadgadt dels i Kongl. kungörelserna af den 5 Mars 1836, den 4 Februari 1859 och den 7 November 1873 samt dels i instruktionen för riksbankens tjänstemän.

Nuvarande lydelse:

Mom. 5. I fråga om inlösen af bristfälliga och förslitna sedlar iakttages hvad som är stadgadt dels i Kongl. kungörelsen af den 5 Mars 1836 och den 4 Februari 1859 och dels i instruktionen för riksbankens tjänstemän.

och hemställer Utskottet, som icke ifrågasätter ändring i nuvarande mom. 6, slutligen,

13:o.

att i § 15 må införas ett *nytt moment*, så lydande:

Mom. 7. Sedlar å riksdaler få hädanefter icke utlemnas i rörelsen; och skola sådana till riksbanken ingående sedlar på föreskrifvet sätt obrukbar göras.

Nuvarande reglementes §§ 16 och 17 innehålla föreskrifter i fråga om tillhandahållande åt allmänheten af dels silfver- dels kopparmynt; om invexling af kopparmynt, samt derom, att invexladt äldre kopparmynt icke får åter utlemnas.

De bland dessa stadganden, hvilka afse utlemnande och vaxling af de nya myntslagen, äro sammanförda i det förslag till § 16, Utskottet här nedan afgifver och vid hvilket myntlagarnes stadganden iakttagits; varande för öfrigt bibehållen hittills gällande grundsats, att riksbanken endast vid hufvudkontoret har ovilkorlig skyldighet att utlemna och mot sina sedlar utvexla mynt.

I § 17 har införts föreskrift i fråga om invexladt äldre kopparmynt, dervid Utskottet emellertid ansett onödigt att i reglementet bibehålla

bestämmelse om bokföringspriset å dylikt skiljemynt, utan öfverlemnadt detta till fullmäktiges afgörande.

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

14:o

att reglementets § 16 må få följande lydelse:

I riksbankens hufvudkontor skall tillhandahållas svenskt mynt af alla de valörer, som enligt gällande lag om rikets mynt utmyntas; börande fullmäktige tillse att, så vidt ske kan, nödigt förråd af hvarje slag förefinnes.

Derjemte skall, i enlighet med 16 § af lagen om rikets mynt den 30 Maj 1873, vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö alltid finnas så stort förråd af guld-, silfver- och bronsmynt, som erfordras för växling af sådana mynt, hvilka endast till statens kassor äro lagligt betalningsmedel, mot lika stort belopp samma slags gängbara mynt samt för utlemnande af guldmynt mot skiljemynt till hvilket som helst med tio kronor delbart belopp.

I öfrigt utvexlas vid afdelningskontoren *guld-, silfver- och bronsmynt* endast i mån af tillgång;

och hemställer Utskottet vidare,

15:o.

att § 17 må få följande lydelse:

Invexladt kopparskiljemynt af äldre prägel än år 1855 samt riksgäldskontorets kopparskiljemyntspoletter få icke utvexlas.

Kopparskiljemynt, prägladt enligt 1855

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. I hufvudkontorets kassor skall tillhandahållas svenskt silfvermynt af alla de valörer, som enligt gällande myntordning utmyntas; börande fullmäktige tillse att, så vidt ske kan, nödigt förråd af hvarje slag förefinnes.

Mom. 2. Vid afdelningskontoren utvexlas svenskt silfvermynt endast i mån af tillgång.

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. I riksbankens såväl hufvud- som afdelningskontor in- och utvexlas kopparmynt.

Mom. 2. Vid afdelningskontoren är utväxlingen inskränkt inom det

års myntordning, skall likaledes i riksbanken kvarhållas i den mån detsamma kan med nytt mynt, prägladt enligt 1873 års myntlag, ersättas.

Fullmäktige ega bestämma till hvilket värde sådant koppar skiljemynt, som ej vidare i rörelsen utlemnas, skall i riksbankens räkenskaper bokföras.

belopp, som genom invexling dit ingått, men hufvudkontoret bör städse vara försedt med ett, efterfrågan motsvarande förråd kopparmynt, så vidt ske kan, af alla fastställda valörer; hvadan det åligger fullmäktige tillse, att myntning af koppar i mån af behof varder verkställd.

Mom. 3. Invexladt kopparmynt af äldre prägel än år 1855, riksgäldskontorets kopparskiljemyntspoletter deri inbegripna, får icke utvexlas, utan skall, i riksbankens räkenskaper bokfördt till allenast det värde, hvartill detsamma af Kongl. myntverket inlöses, till ommyntning användas.

Ju mera det nya myntet blifver i allmänna rörelsen begagnadt, desto angelägnare blifver det för allmänheten att ega kännedom om vilkoren för myntets gångbarhet, så att ej förluster må göras till följd af okunnighet om när ett myntstycke, i anseende till slitning eller olaglig åverkan, upphör att vara gångbart; och då de delar af bankoreglementet, hvilka direkt röra allmänheten, pläga genom offentlig kungörelse bekantgöras, har Utskottet trott det vara af nytta, att i en not vid § 16 infördes myntlagens bestämmelser angående myntens gångbarhet, samt hemställer fördenskull,

16:o.

att vid § 16 i reglementet må införas en not, så lydande:

»Rörande gångbarheten af mynt, prägladt i enlighet med lagen om rikets mynt den 30 Maj 1873, äro genom nämnda lag följande stadganden meddelade:

Myntstycke af guld, silfver eller brons, som blifvit vanställt eller genom skafning, filning, borrar, tillödning eller annan olaglig åverkan af hvad slag som helst skadadt, skall hafva förlorat sin egenskap af lagligt betalningsmedel.

Guldmynt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det genom nötning förlorat mer än två procent, men till alla andra, när det förlorat mer än en half procent af den vikt, som det enligt nämnda lag skall ega, nemligen 10-kronstycke, 4,4803 gram och 20-kronstycke 8,9606 gram.

Skiljemynt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det är så nött, att ej med säkerhet kan skönjas, huruvida det för rikets räkning är prägladt, men till alla andra, när prägelgen genom nötning blifvit otydlig.

I fråga om förändringar i reglementets §§ 20, 23 och 24 hafva fullmäktige till Utskottet inkommit med en hemställan, hvilken, då de af fullmäktige derutinnan gjorda förslag, allenast med undantag i ett fall, af Utskottet gillas, här nedan meddelas.

Fullmäktige hafva anfört följande:

»Enligt § 20 i nuvarande bankoreglements kunna ej mindre staten och dess allmänna kassor än äfven de under städernas styrelser hörande embetsverk och kassor m. fl. samt enskilda personer insätta penningar på depositionsräkning, hvilka vid anfordran hållas insättaren tillhanda och för hvilka ränta ej erlägges. Då dessa insättningar ingå i beräkningen af riksbankens sedelstock och, med afseende på det belopp, hvartill de uppgå, icke, med bibehållande af trygghet i beräkningarne, kunna derifrån uteslutas, har riksbanken af desamma föga eller ingen nytta i lånerörelsen, bland hvars tillgångar de icke heller inräknas. Men deremot göra många af dessa räkningar ganska mycket besvär i bankens rörelse. Såvidt detta sker af de räkningar staten samt dess allmänna verk och kassor hos riksbanken hålla, är derom mindre att säga, då riksbanken i detta fall tillhandagår staten, men andra räkningar äro vida besvärligare. Stockholms stads kronoutskyldsdepositionsräkning har i detta afseende väckt revisorernes af statsverket, riksbanken och riksgäldskontoret uppmärksamhet och föranledt framställning från deras sida. Såväl denna, som andra dylika räkningar, öka tidtals under året arbetet vid den afdelning af hufvudkontoret, hvarest dessa räkningar föras, så att särskilda tjänstemän måste tillfälligtvis anställas och en samt ibland två extra kassor ordnas. För de kostnader, som härigenom åbringas riksbanken, har desamma icke någon ersättning. Insättningarne inflyta mestadels i mindre belopp och uttagas så snart de nått högre belopp för att göra medlen fruktbarande. Räkningarne användas till stor del af kassor och inrättningar, hvilka finna sin fördel af desamma för den lättnad i kontroll en dylik räknings begagnande medför. Det vill synas fullmäktige, som

borde

borde riksbanken icke undandraga sig att föra dylika räkningar åt de inrättningar och jemväl enskilde, som finna för sig fördelaktigt att desamma begagna, men att, då sålunda hos riksbanken insatta penningar egentligen äro att betrakta såsom i förvar emottaget gods, af hvilket riksbanken ej har nytta, den ej heller bör för desamma vidkännas kostnader och besvär utan ersättning. Fullmäktige hafva derfor ansett sig böra hos Utskottet föreslå, att för nu omförmälda räkningar borde, liksom eljest för egendom, som af riksbanken emottages i förvar, erläggas afgift, hvars belopp det torde böra öfverlemnas åt fullmäktige att bestämman. En dylik afgift har förut erlagts under namn af folioafgift, men borttogs vid 1862—1863 års riksdag, såsom dåvarande Banko-Utskotts betänkande N:o 45 pag. 23 visar, af den anledning, att räkningshafvarne ansågos kunna på upp- och afskrifningsräkning mot ränta verkställa dylika insättningar.»

»Fullmäktige finna sig emellertid nödsakade att äfven i afseende på upp- och afskrifningsräkningarne föreslå förändringar. Beloppet af dessa räkningar har under sistlidna år vuxit till ett vida högre belopp, än förut, derigenom att de enskilda bankerna der haft inestående högst betydliga belopp. På upp- och afskrifningar i riksbanken inestodo den 31 December 1872 riksdaler 3,597,447: 72, men den 31 December 1873 riksdaler 11,981,718; 67. Följden har varit, att fullmäktige nödgats nedsätta de belopp, hvarå ränta tillgodoföres de enskilda bankerna, men, detta oaktadt, är den ränteutgift, som till dessa banker fortfarande utgår, vida större än den nytta riksbanken, äfven med tillfälle att i lånerörelsen använda dem, kan draga af medel, hvilka, vid anfordran förfallna, också visat sig vara underkastade vaxlingar just å de tider, då riksbankens tillgångar eljest anlitas. Då, i enlighet med hvad ofvan är yttradt, riksbanken icke torde böra undandraga sig att i förvar emottaga penningar, som åt densamma anförtros, men ränta å penningarne eller andra fördelar böra lemnas endast i den mån, riksbanken kan af penningarne hafva fördel för sin egen rörelse, hafva fullmäktige ansett att de enskilda bankerna, för så vidt de vilja hafva sina åt riksbanken anförtrodda pennin- gar förfallna vid anfordran, böra hänvisas att insätta dem på depositions- räkning utan ränta. För de fall åter, då enskild bankinrättning kunde finna anledning att hos riksbanken insätta penningar, hvilka den egde att, när så önskades, uppsäga till betalning efter viss tid, har det synts fullmäktige, som sådant borde kunna ske på grund af § 24 i bankoreglementet, om hvilken fullmäktige här nedan komma att vidare yttra sig.»

»Om således upp- och afskrifningsräkningarne höllos tillgängliga för

dem, hvilka der insatte i allmänhet mindre summor för att i löpande utgifter användas, under det såväl de enskilda bankinrättningarne med sina betydliga och stundom rätt rörliga belopp, som de, hvilka i många små poster insätta penningar för att, när större belopp blifvit samlade, uttaga och annorledes använda dem, hänvisades till depositionsräkningarne, torde för upp- och afskrifningsmedel både högsta beloppet, hvarå ränta finge beräknas, böra betydligt nedsättas samt något högre ränta kunna af riksbanken medgifvas, hvarigenom här insatta medel i sin mån blefve längre qvarstående och med mindre osäkerhet kunde i lånerörelsen användas. Ett nödvändigt vilkor för dessa förändringar med upp- och afskrifningsrörelsen är emellertid, att fullmäktige och kontorsstyrelserna erhålla rättighet att pröfva, huruvida upp- och afskrifningsräkning må beviljas eller icke, samt derigenom också få rättighet att utestänga eller stadga särskilda vilkor för dem, hvilka erfarenheten visat icke begagna sina räkningar så, att någon fördel jemväl för riksbanken kan vara att förvänta.»

»Då fullmäktige, för den händelse dessa åsigtter skulle vinna Utskottets gillande, här nedan framlägga förslag till en derefter lämpad lydelse af § 23 i bankoreglementet, få fullmäktige tillika anmäla, att fullmäktige i annat, denna dag till Utskottet afgifvet utlåtande föreslå att, derest dessa förändringar genomföras, de på upp- och afskrifningsräkningar insatta medel icke vidare skulle i riksbankens sedelstock inräknas.»

»Enligt § 24 af bankoreglementet är det endast enskilda personer och enskilda korporationer, bolag och inrättningar tillätet att i riksbanken insätta penningar på viss tid eller på uppsägning emot ränta. Härigenom har inträffat att, då statsmyndigheter önskat sålunda insätta allmänna medel i riksbanken, fullmäktige, äfven då dylika insättningar villigt mottogos, nödgats afvisa omförmälda medel. Det synes fullmäktige att detta förhållande icke är sådant det bör vara, utan att fasthellre allmänna medel, för hvilka dylik användning sökes, borde företrädesvis erbjudas åt riksbanken och, så vidt de der kunde begagnas, också emottagas. En annan omständighet, i hvilken en förändring i afseende på handhafvandet af denna rörelse vill synas påkallad, torde vara den redan här ofvan vidrörda frågan, huruvida icke å sådana medel, som enskilda bankinrättningar kunde vilja på bestämd tid eller på uppsägning hålla hos riksbanken inestående, någon ränta kunde dem beviljas. Till Banko-Utskottet vid 1870 års riksdag gjorde fullmäktige, på sätt Utskottets memorial N:o 8 sid. 39 utvisar, framställning derom, att fullmäktige skulle vara oförhindrade att vägra emottagande af depositmedel, i syfte att utestänga enskilda bankernas insättningar, hvilka eljest skulle uppgå till belopp, som omöjli-

gen kunde i lånerörelsen användas och tvinga fullmäktige att nedsätta räntan till skada för den del af allmänheten, som, för säkerhetens skull, sökte plats för sina penningar i Riksbanken och hvilka borde ega företräde att få dem emottagna. Utskottet förklarade sig anse, att fullmäktiges befogenhet uti ifrågavarande afseende borde hafva hela den utsträckning fullmäktige förordat, samt föreslog i sådant syfte ett tillägg till §, enligt hvilket fullmäktige skulle ega bestämma högsta insättningsbeloppet. På grund häraf hafva sedermera penningar ej blifvit emottagna af enskilda bankinrättningar i denna rörelse. Med orubbadt vidhållande af de år 1870 gillade åsigter, kunna fullmäktige dock ej förbise, att det under vissa förhållanden ganska väl låter tänka sig, att bankinrättningar skulle finna sin fördel att mot lägre ränta, än den vanliga depositräntan, lemna större belopp till riksbanken, och att denna skulle kunna på sådana villkor dem emottaga och till sin nytta använda. Gjordes dylika erbjudanden på större belopp emot nedsatt ränta vare sig af banker eller från andra håll, synes det böra vara riksbankens styrelse medgifvet att derom aftala, hvad den ansåge för riksbanken mest fördelaktigt. I afseende på sådana enskilda banker, som hafva sedelutgifningsrätt, förekommer väl den betänklighet, att, derest sålunda emot ränta i riksbanken insatta medel, hvilka icke äro vid anfordran förfallna, få beräknas såsom grund för sedelutgifning, dem skulle beredas en allt för stor förmån, om de på en gång erhöles ränta å medlen och kunde å desamma utgifva sedlar. Ett dylikt sätt att beräkna sedelutgifningsrätten är emellertid redan nu åtminstone omtvistadt och lärer väl vid snart väntad ny lagstiftning blifva alldeles förhindradt, hvarför denna betänklighet icke torde böra lägga hinder för ordnande af föreskrifterna för riksbankens rörelse i den syftning, som ofvan blifvit angifven;

och hafva fullmäktige afgifvit förslag till lydelse för de ifrågavarande paragraferna i öfverensstämmelse med de af dem sålunda uttalade åsigter.

Efter hvad redan blifvit antydt, gillar Utskottet fullmäktiges framställningar i allt öfrigt, men anser det i § 23 mom. 2 omförmälda maximum, hvarå ränta må beräknas, böra bibehållas vid samma siffra, som hittills, eller 400,000 R:dr.

Då fullmäktige i allt fall äro förhindrade att bestämma ett lägre belopp, kan någon olägenhet ej gerna uppstå deraf, att maximum blifver bestämdt lika högt som hittills. Men deremot kan, om riksbanken nedsätter det belopp, hvarå den medgifver ränta, allt för mycket, följderna blifva, att större affärsmän och inrättningar vända sig från riksbanken till enskilda banker och att riksbanken går miste om den stora affärsrörelsen,

På grund af det anförda, hemställer Utskottet,

17:o.

att § 20 mom. 1 i bankoreglementet må få följande förändrade lydelse:

Af staten samt dess allmänna verk och kassor, de under städernas styrelser hörande embetsverk och kassor, allmänna inrättningar, välgörenhetsanstalter, enskilda stiftelser och bolagsföreningar samt enskilda personer skall i riksbankens så väl hufvud- som afdelningskontor emottagas och å räkning föras *penningar*, under förbindelse för riksbanken att vid anfordran tillhandahålla räkningshafvaren *hvad å räkningen innestår; och skola, med undantag af staten samt dess allmänna verk och kassor, öfriga räkningshafvare erlægga den afgift för räkningens hållande, som af fullmäktige bestämmes.*

För medel, som å dessa räkningar innestå, erlägger riksbanken ej ränta.

I momenten 2, 3 och 4 föreslås ingen ändring.

Vidare hemställer Utskottet,

18:o.

att § 23 mom. 1 må få följande lydelse:

I riksbankens hufvud- och afdelningskontor emottagas, *efter vederbörande styrelses pröfning*, penningar på upp- och afskrifningsräkning af

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. Af staten samt dess allmänna verk och kassor, de under städernas styrelser hörande embetsverk och kassor, allmänna inrättningar, välgörenhetsanstalter, enskilda stiftelser och bolagsföreningar samt enskilda personer skall i riksbankens så väl hufvud- som afdelningskontor emottagas och å räkning föras icke allenast svenskt silfvermynt eller riksbankens sedlar, utan äfven caroliner, under förbindelse att, vid anfordran, tillhandahålla räkningshafvaren det insättningen motsvarande belopp mynt eller sedlar, eller det antal caroliner, som insatt blifvit.

För sådana insättningar erlägger riksbanken ej ränta.

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. I riksbankens hufvud- och afdelningskontor emottagas penningar på upp- och afskrifningsräkning af så väl enskilde personer, som

så väl enskilda personer, som enskilda korporationer och inrättningar, äfvensom af bolag, som ej bedriva bankrörelse, under följande hufvudsakliga vilkor, nemligen:

(i öfrigt oförändradt).

Såsom redan är omförmäldt, anser Utskottet den af fullmäktige föreslagna nedsättning af det i mom. 2 bestämda maximum ej böra godkännas, hvadan detta mom. blifver oförändradt.

Slutligen hemställer Utskottet,

19:o.

att § 24 må få följande lydelse:

I riksbankens hufvud- och afdelningskontor mottagas ock, *efter vederbörande styrelses pröfning*, pennningar att återbetalas antingen å bestämmd dag efter insättningen eller efter viss, på förhand bestämmd ömsesidig uppsägning, under följande vilkor etc. (i öfrigt oförändrad).

Nuvarande lydelse:

I riksbankens hufvud- och afdelningskontor mottagas ock pennningar af så väl enskilda personer som enskilda korporationer, bolag och inrättningar, att återbetalas antingen å bestämmd dag efter insättningen eller efter viss, på förhand bestämmd ömsesidig uppsägning, under följande vilkor: etc.

Vid förra riksdagen väcktes inom Utskottet förslag derom, att tillfälle borde beredas allmänheten att få i riksbanken deponera värdeföremål, såsom dyrbarheter och värdepapper med uppgifvet värde och emot en efter värdet afpassad afgift, och anmodades fullmäktige att öfver detta förslag till innevarande Riksdags Banko-Utskott afgifva utlåtande, hvilket ock till Utskottet inkommit.

Förslaget har, så vidt det rör dyrbarheter och dylika föremål, blifvit afstyrkt, såsom dels icke af allmänna behof eller önskan påkalladt, dels medförande svårigheter beträffande så väl föremålens värdering som deras förvar i nuvarande lokaler; hvaremot fullmäktige tillstyrkt, att i riksbanken måtte anordnas tillfälle till mottagning i förvar af värdepapper, såsom obligationer och aktier, emot en efter värdet och förvaringstiden beräknad billig afgift och emot skyldighet för riksbanken att utbetala papperens värde, i fall desamma, af hvilken som helst anledning, icke kunde vid anfordran återställas; anseende fullmäktige afgiften icke böra

sättas högre än en tiondedels procent, för år räknadt, dock ej under ett visst minsta belopp.

I sammanhang med detta förslag hafva fullmäktige, då för deposition af utländskt guldmynt icke borde sättas högre afgift, än för värdepapper, och då för öfrigt nuvarande 22 § i reglementet erfordrade ändring, sedan guldmyntfot blifvit införd, hemställt om ändring af afgiften för förvarande af utländskt guldmynt till likhet med afgiften för värdepapper, samt om en bestämmelse att guldets värde alltid beräknas efter vigten, så att riksbanken icke, derest slitna mynt lemnas i förvar, måtte äfventyra att få i ersättning betala ett högre värde, än den verkligen emottagit; hvarjemte fullmäktige tillika föreslagit förenkling af den i 22 § intagna taxa för vanliga slutna depositioner, samt afgifvit förslag till en i öfverensstämmelse med nu anförda åsigter affattad lydelse för nyss nämnda reglementsparagraf.

I alla delar gillande hvad fullmäktige anført och föreslagit, hemställer Utskottet,

20:o,

att öfverskriften framför reglementets § 22 samt denna § må få följande förändrade lydelse:

D. Om mottagning i förvar af värdepapper, utländskt guldmynt samt förseglade paketer.

Nuvarande lydelse:

D. Om mottagning af utländskt guldmynt, paketer och annan flyttbar egendom.

§ 22.

Mom. 1. I riksbankens hufvudkontor emottages till förvar *obligationer, aktier och andra värdepapper af de slag fullmäktige bestämma, emot bevis, som, utställt å viss person, skall innehålla så väl antal, utgifningsdag och belopp samt serie, nummer eller annan beteckning för hvarje slag af värdepapper, jemte derå satt värde, som ock förbindelse för riksbanken att mot bevisets återbekommande och betalning af nedan bestämda förvaringsafgift återställa de*

§ 22.

Mom. 1. I riksbanken emottages till förvar utländskt guldmynt af de slag, fullmäktige bestämma, och mot bevis, som, utställt å viss person, skall innehålla icke allenast antal och valör af hvarje slag, dettas vikt äfvensom värde i caroliner, eller i mynt, om och när guld varder till rikets mynt antaget, utan ock förbindelse för riksbanken att mot bevisets återställande och betalning af nedan bestämda förvaringsafgift, återställa det till förvar emottagna myn-

i förvar emottagna handlingarne eller lemna andra af samma slag, beskaffenhet och belopp, eller ock utbetala det värde, som för det eller de felande papperen, efter de i beviset bestämda pris, belöper; skolande värdet, så vidt ske kan, i beviset upptagas efter gällande pris å papperen.

tet eller, om sådant ej kan ske, det-sammas värde, om i caroliner ut-fördt, efter deras för tillfället gäl-lande invexlingspris; kommande här-vid hufvudsakligen att tjena till ef-terrättelse följande:

a) vid myntets uppvägning eger inlemnaren att närvara personligen eller genom ombud, om så önskas;

b) åtnöjes icke inlemnare eller hans ombud med det myntet i be-viset åsatta värde, emottages myntet ej till förvar; och

c) afgiften, som vid myntets in-lemnande erlägges, utgör för hvarje fullt 1,000-detal riksdaler af värdet, enligt beviset, en riksdaler för en förvaringstid af högst tre månader, dock att lägre afgift än femton riks-daler icke beräknas; och skall, om depositionen fortfar längre än tre månader, afgiften utgå med en tredjedels riksdaler eller en tredje-del af minimiafgiften för hvarje bör-jad månad, hvilken afgift årligen in-fordras, derest förvaringstiden öfver-stiger ett år;

och ega fullmäktige att meddela de närmare bestämmelser, som i och för denna rörelses bringande till verkställighet må anses erforderliga.

Mom. 2. I hufvudkontoret emot-tages äfven till förvar utländskt guldmynt af de slag fullmäktige be-stämma, emot bevis, som, utställt å viss person, skall innehålla icke allenast antal och valör af hvarje slag samt dettas vigt och efter vigen beräknadt värde i rikets mynt, utan ock förbindelse för riksbanken

Mom. 2. Riksbanken må, så vidt lägligt är och utrymme dertill inom riksbanken gifves, under försegling emottaga paketer eller annan flytt-bar egendom, utan att om innehållet undfå uppgift och utan ansvarighet å riksbankens sida för oförvållad skada eller tillfällig olycka; skolande till riksbanken erläggas följande, i

att mot bevisets återbekommande och betalning af nedan bestämda förvaringsavgift, återställa det till förvar emottagna myntet eller, om sådant ej kan ske, betala detsamma i beviset upptagna värde i rikets mynt.

förhållande till det nedsatta godsets rymd och den tid det i förvar inestått, bestämda avgift, nemligen, efter månad räknadt:

för depositum af $1\frac{1}{2}$ kubikfot eller derunder	R:mt — 50 öre
„ depositum derutöfver till och med 4 à $4\frac{1}{2}$ kubikfot:	
första kubikfoten —	50 „
hvardera af de öfriga	— 25 „
„ depositum derutöfver till och med 8 à $8\frac{1}{2}$ kubikfot:	
första 4 kubikfot 1:	25 „
hvardera af de öfriga	— 20 „
„ depositum derutöfver till hvad storlek som helst:	
för första 8 kubikfot 2:	— „
hvardera af de öfriga	— 12 „

Denna avgift utgår för minst en hel månad, och halfva månader upptagas icke, men hvad deröfver är, anses för hel månad.

Ej heller upptagas halfva kubikfot, men hvad som öfverstiger half, räknas som hel kubikfot.

Uppmätning af hvarje depositum sker vid dess inlemnande, då äfven avgiften, till sitt månatliga belopp uträknad och vederbörligen kontrollerad, införes i depositionsbeviset, hvilket å viss man utställles.

Vid det nedsatta godsets återtagande erlägges belöpande avgift, hvilken

ken dock årligen infordras för sådana deposita, som under ett eller flera år innestätt, och skola afgifternas belopp särskildt redovisas.

Skulle inlemnaren ej åtnöjas med den afgift, som i depositionsbeviset blifvit bestämd, återställes genast hans depositum.

Mom. 3. *I hufvudkontoret må, så vidt lägligt är och utrymme dertill inom kontoret gifves, jemväl emottagas paketer eller annan flyttbar egendom under försegling och utan att uppgift lemnas om innehållet, emot bevis, som, stäldt till viss man, skall innehålla beskrifning å det till förvar aflemnades yttre skick och rymd samt förbindelse för riksbanken att emot återställande af beviset och erläggande af nedan bestämda förvaringsafgift återlemna godset; dock utan ansvarighet å riksbankens sida för oförvårdad skada eller tillfällig olycka.*

Mom. 4. *Förvaringsafgiften för värdepapper och utländskt mynt utgör för år räknadt en tiondedels procent af papperens eller myntets i beviset upptagna värde i rikets mynt, jemnadt för brutet tal till närmast högre hundratal kronor, samt betalas. utan afseende på förvaringstidens längd, för minst tre månader, äfvensom lägre afgift än tio kronor icke beräknas.*

Mom. 5. *För gods under försegling beräknas förvaringsafgiften efter godsets rymd och förvaringstiden sålunda, att för hvarje månad betalas*

för gods af en kubikfots rymd	50	öre,
„ „ två	80	„
„ „ tre	1 kr. 5	„
„ „ fyra	1 „ 30	„
„ „ fem	1 „ 50	„
och för hvarje kubikfot öfver		
fem.....	15	„

dervid godset alltid beräknas till minst en kubikfots rymd och hvad utöfver hel kubikfot icke uppgår till half kubikfot ej räknas, men half kubikfot eller mera anses för hel; skolande utan afseende å förvaringstiden, afgift alltid erläggas för minst tre månader.

Mom. 6. I öfrigt iakttages i afseende på till förvar inlemnade värdepapper, guldmynt eller försegladt gods:

att, om inlemnare icke åtnöjes med det af riksbanken beräknade värde å handlingar eller guldmynt eller uppmätning af försegladt gods eller med påförd förvaringsavgift, depositum icke emottages;

att vid inlemnandet skall betalas den afgift, som, enligt hvad ofvan är stadgadt, hör för hvarje fall minst erläggas;

att för börjad månad förvaringsavgift påföres såsom för hel månad; samt att obetald förvaringsavgift skall för hvarje kalenderår inbetalas.

Mom. 7. Under iakttagande af de i föregående mom. stadgade grunder, ega fullmäktige att meddela de närmare bestämmelser och föreskrifter, som för ifrågavarande rörelses bedrivande må finnas erforderliga.

I anledning af inom Utskottet väckt fråga om upphäfvande i större eller mindre mån af den distriktindelning beträffande riksbankens lånerörelse, som genom 25 § är bestämd, har Utskottet från fullmäktige infordrat och emottagit ett utlåtande, deri fullmäktige anført: att, så önskvärdt och angeläget det vore att hinder och omgång för allmänhetens beröring med riksbanken undanröjdes, den enskildes anspråk på tillmötesgående från riksbankens sida dock icke rättmätigt kunde sträckas derhän, att riksbanken för enskildes bekvämlighet skulle äfventyra, att, vid pröfningen af lånesäkerheter, de fem särskilda styrelser, åt hvilka denna pröfning vore anförtrodd, lätteligen kunde inledas att åt en person utlemna vida mer penningar än de, med kännedom om de förbindelser samma person iklädt sig vid andra riksbankens kontor, skulle gjort; att pröfningen af namnsäkerheter redan vore ganska försvårad genom det mångtal af andra banker, hos hvilka en person kan häfta i förbindelser, om hvilka vederbörande styrelse icke egde någon möjlighet att förskaffa sig kännedom; att, när dessutom icke något hinder vore lagdt för personer att såsom löftesmän och acceptanter blifva antagna, utan afseende på lånedistrikt, det icke slutligen kunde begäras att, genom upphäfvande af distrikttvånget för låntagare, tillfälle skulle beredas att på samma namn kunna hos hvarje af riksbankens fem utlåningsställen utbekomma belopp, som till äfventyrs icke bort eller, om de andra kontorens förhållanden varit kända, kunnat mer än en gång beviljas; att, då på dessa skäl fullmäktige ansåge sig pligtige att bestämdt afstyrka de framställda förslagen, så vidt de afsåge namnsäkerheter, syntes det deremot fullmäktige som giltiga skäl saknades, hvarföre belåning af realsäkerheter ej skulle kunna, utan afseende på lånedistrikter, i allmänhet medgifvas; men att, då i afseende på lån med omsättningsrätt är stadgadt att icke någon får såsom låntagare häfta för mera än 6,000 riksdaler och förändring häruti hvarken vore ifrågasatt eller med afseende å denna rörelsegrens särskilda förhållanden torde böra ifrågasättas, syntes ock för dessa låudistrikttindelningens bibehållande vara nödvändigt.

I öfverensstämmelse med dessa åsikter hafva fullmäktige föreslagit en ändring i mom. 2 af § 33, hvilken Utskottet finner lämplig och här nedan föreslår, jemte det Utskottet tillika anser ett tillägg till 25 § böra göras; och hemställer Utskottet fördenskull:

21:o.

att 25 § i reglementet må få
följande lydelse:

Riksbankens utlåningsrörelse be-

Nuvarande lydelse:

Riksbankens utlåningsrörelse be-

drifves genom afdelningskontoret i Göteborg för Hallands, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs och Skaraborgs län; genom afdelningskontoret i Malmö för Blekinge, Christianstads och Malmöhus län; genom afdelningskontoret i Luleå för Westerbottens och Norrbottens län; genom afdelningskontoret i Wisby för Gotlands län, samt genom riksbankens hufvudkontor för rikets alla öfriga län; dock att hinder icke möter mot meddelande af lån utan omsättningsrätt mot realsäkerhet samt kreditiv mot enahanda slags säkerhet, utan afseende på den här ofvan bestämda distriktsindelning.

I sammanhang härmed hemställer Utskottet vidare,

drifves genom afdelningskontoret i Göteborg för Hallands, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs och Skaraborgs län; genom afdelningskontoret i Malmö för Blekinge, Christianstads och Malmöhus län; genom afdelningskontoret i Luleå för Westerbottens och Norrbottens län; genom afdelningskontoret i Wisby för Gotlands län, samt genom riksbankens hufvudkontor för rikets alla öfriga län.

22:o.

att mom. 2 af 33 § må få följande förändrade lydelse:

Diskontering, lån eller kreditiv må ej heller beviljas annan än den, som är inom lånedistriktet mantalskrifven; dock att denna inskränkning ej gäller i afseende på kreditiv och lån utan omsättningsrätt, så framt realsäkerhet ställes.

Med anledning deraf, att bestämmelserna i § 27 af reglementet derom, att till utlåning med omsättningsrätt skall afsättas ett förlag af tio millioner riksdaler, vid afdelningskontoren tolkats på det sätt, att den del af förlaget, som ej vore utlånad, icke finge för annat ändamål användas, utan låge ofruktbar såsom en kontant kassa, hvilken ej ens för tillfälligt behof af förstärkning i kontorets öfriga kontanta tillgångar finge tagas i anspråk, anmodade Utskottet, som ansåg, att oanvända medel, tillhörande fonden för utlåning med omsättningsrätt, kunna och bära, när de icke för dylik utlåning erfordras, i bankens öfriga rörelser använ-

Nuvarande lydelse:

Ingen må medgifvas att diskontera vaxel eller erhålla lån eller kreditiv inom annat lånedistrikt än det, hvarest han är mantalskrifven.

das, fullmäktige att yttra sig, huruvida något hinder deremot mötte samt, om så ansåges icke vara förhållandet, huruvida någon ändring i nuvarande bestämmelser kunde anses nödig för beredande af frihet att i den angifna riktningen använda ifrågavarande medel.

Härutinnan hafva fullmäktige anfört, att det hinder, reglementet för närvarande lägger emot användande af ifrågavarande medel på sätt Utskottet åsyftade och jemväl fullmäktige ansåge lämpligt och rätt, låge i lydelsen af § 27, der det heter att till utlåning med omsättningsrätt *ett förslag* af tio millioner riksdaler skall *afsättas*, med hvilken lydelse det icke varit förenligt att använda medlen till andra ändamål; och hafva fullmäktige, till undanrödjande af det sålunda befintliga hindret, föreslagit ändring i nuvarande reglementsstadgande, i öfverensstämmelse med hvilket förslag Utskottet hemställer:

23:o.

att 27 § i reglementet må få följande förändrade lydelse:

Mom. 1. Till utlåning med omsättningsrätt *skola, i den mån ingifna lånehandlingar dertill föränleda, användas högst tio millioner kronor;* egande fullmäktige att för den i punkterna 1, 2, 3 och 4 af etc. (oförändradt.)

Mom. 2. Fördelningen emellan riksbankens hufvud- och afdelningskontor af de till utlåningsrörelsen afsedda medel bestämmes af fullmäktige; dock bör i allmänhet såsom grund för fördelningen af det till utlåning med omsättningsrätt *afsedda belopp* iakttagas, att deraf beräknas etc. (oförändradt.)

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. Till utlåning med omsättningsrätt skall ett förslag af tio millioner riksdaler afsättas.

För öfrigt ega fullmäktige att för den i punkterna 1, 2, 3 och 4 af nästföregående § omförmälda diskontering, utlåning och kassakreditrörelse använda dels de genom upplåning enligt §§ 23 och 24 tillgängliga medel, dels af riksbankens egna fonder hvad som för nämnda rörelse kan afses.

Mom. 2. Fördelningen emellan riksbankens hufvud- och afdelningskontor af de till utlåningsrörelsen afsedda medel bestämmes af fullmäktige; dock bör i allmänhet såsom grund för fördelningen af det till utlåning med omsättningsrätt *afsatta* förslag iakttagas, att deraf afses:

för riksbankens huf-	
vudkontor	5,300,000: —
„ afdelningskonto-	
ret i Göteborg	2,600,000: —
„ afdelningskonto-	
ret i Malmö	1,400,000: —
„ afdelningskonto-	
ret i Luleå	500,000: —
„ afdelningskonto-	
ret i Wisby	200,000: —
	<hr/>
Sgr R:dr	10,000,000: —

I mom. 3 af § 28, hvilken innehåller bestämmelser rörande *diskontering af vaxlar*, är stadgadt, att vaxel å lägre belopp än 200 R:dr icke får diskonteras.

Denna minimibestämmelse har stått oförändrad ända från den tid, då vexeldiskontering i riksbanken först begynte. Riksbankens utlåningsrörelse torde öfverhufvud böra vara företrädesvis rigtad på den större rörelsen, ehuru densamma hvarken lärer böra eller kunna undandraga sig att tillhandagå äfven med smärre försträckningar. Men då ostridigt penningens värde under de senare årtiondena högst betydligt fallit, kan ett belopp, som för 30 år sedan ansågs såsom det minsta, som af riksbanken i en försträckning borde utgifvas, icke numera fortfara att så anses. Fördenskull borde, om en minimibestämmelse skulle bibehållas, beloppet utan allt tvifvel höjas. Men Utskottet anser för sin del, att i den del af riksbankens utlåningsrörelse, som ej tillhör omsättningslånefonden, fullmäktige böra lemnas fria händer i bestämmande af minsta beloppet, lika väl som i fråga om ränta och pröfning af säkerheten, samt att fördenskull det nu ifrågavarande stadgandet icke bör i reglementet kvarstå.

Utskottet hemställer fördenskull,

24:o.

att mom, 3 af § 28 må uteslutas, så lydande:

»Diskontering af vaxel å lägre belopp än tvåhundra riksdaler är ej medgifven».

Enahanda minimibestämmelse, som den nyss nämnda, finnes i § 29 mom. 2 beträffande utlåning mot hypotek af löpande förskrifning, aktier,

publika papper eller annan säkerhet, men bör på ofvan anförda skäl undanrödjas; och Utskottet hemställer derföre,

25:o.

att, med uteslutande ur mom. 2 i § 29 af den sista delen, detta moment må få följande lydelse:

Lån meddelas å bestämd tid af högst sex månader eller ock att återbetalas efter förutgången uppsägning af högst tre månader.

Nuvarande lydelse:

Mom. 2. Lån meddelas å bestämd tid af högst sex månader eller ock att återbetalas efter förutgången uppsägning af högst tre månader, *men i begge fallen icke lägre belopp än 200 riksdaler.*

I afseende på de enligt 31 § i reglementet nu gällande bestämmelser beträffande kassakreditiv, föreslår Utskottet ingen annan ändring, än hvad angår det kreditiv, som hittills varit anvisadt åt Kommerkollegium till manufakturernas och fabrikernas understödjande. Detta kreditiv, som ännu under år 1868 utgick med 2,250,000 R:dr, harsedan dess årligen nedsatts med 250,000 R:dr, intill dess sistlidet års riksdag beslöt att detsamma skulle från 1,000,000 R:dr, som det utgjorde för 1873, nedsättas för 1874 till 500,000 R:dr, under medgifvande likväl att uppskof med inbetalningen till riksbanken af de 500,000 R:dr, hvarmed kreditivet då nedsattes, finge ega rum intill den 30 Juni 1874.

Den utlåning från manufakturdiskonten, för hvilken kreditivet i riksbanken var afsedt, har, i följd af Kongl. Maj:ts d. 7 November 1873 fattade beslut, med slutet af nämnda år upphört; och berörda kreditiv är fördenskull ej vidare behöfligt.

Af denna anledning bör all kreditiv rätt i riksbanken för Kommerkollegium upphöra med 1874 års utgång; men som det möjligen kunde för kollegium möta svårighet att redan vid 1874 års slut inbetala hela det belopp, som då kan vara å kreditivet uttaget, har Utskottet ansett, att uppskof dermed bör beviljas till den 30 Juni 1875.

Fördenskull hemställer Utskottet,

26:o

att § 31 i reglementet må få följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. Kassakreditiv beviljas:

Mom. 1. Kassakreditiv beviljas:

a) riksgälds-kontoret;

b) jernkontoret,

c) sparbanker, som äro försedda med stadgar, stadfästade af vederbörlig myndighet;

d) bolag, ehvad de äro grundade på Kongl. förordningen af den 6 Oktober 1848 angående aktiebolag eller delvis eller till det hela solidariska, och således äfven sådana bolag, som drifva bankrörelse med rätt att utgifva egna banksedlar; dock ankommer det ensamt på fullmäktige att bestämma icke allenast huruvida och till hvilket belopp bolag af sistnämnda slag må erhålla kreditiv, utan äfven de särskilda vilkor och förbehåll, hvarunder kreditivet får begagnas; samt

e) enskilda personer.

Kreditiv beviljas hvarje gång på högst ett år, mot säkerhet, som af vederbörande styrelse godkännes.

Från skyldigheten att ställa säkerhet äro riksgäldskontoret och jernkontoret befriade.

a) Riksgälds-kontoret

b) *Kongl. Kommers-kollegium till manufakturernes och fabrikernas understödjande;*

c) jernkontoret;

d) sparbanker, som äro försedda med stadgar, stadfästade af vederbörlig myndighet;

e) bolag, ehvad de äro grundade på Kongl. förordningen af den 6 Oktober 1848 angående aktiebolag eller delvis eller till det hela solidariska, och således äfven sådana bolag, som drifva bankrörelse med rätt att utgifva egna banksedlar; dock ankommer det ensamt på fullmäktige att bestämma, icke allenast huruvida och till hvilket belopp bolag af sistnämnda slag må erhålla kreditiv, utan äfven de särskilda vilkor och förbehåll, hvarunder kreditivet får begagnas; samt

e) enskilda personer.

Kreditiv beviljas hvarje gång på högst ett år, mot säkerhet, som af vederbörande styrelse godkännes.

Från skyldigheten att ställa säkerhet äro riksgälds-kontoret och jernkontoret befriade, *hwaremot riksbanken för kreditivet till Kongl. Kommers-kollegium skall ega säkerhet i manufakturdiskontens alla fordringar samt egna behållna tillgångar.*

Mom. 2. Inträdes- eller kreditiv-afgiftens belopp bestämmes af fullmäktige och kan vara olika för de särskilda kreditivhafvarne.

Från erläggandet af sådan afgift

Mom. 2. Inträdes- eller kreditiv-afgiftens belopp bestämmes af fullmäktige och kan vara olika för de särskilda kreditivhafvarne.

Från erläggandet af sådan afgift
äro

äro riksgälds-kontoret, sparbanker och s. k. folkbanker befriade.

Mom. 3. Riksgälds-kontoret eger att begagna ett kreditiv af 1,500,000 kronor.

Kreditiv må beviljas: till Stockholms stads sparbank å högst 50,000 kronor, till Göteborgs sparbank högst 20,000 kronor, till hvar och en af öfriga sparbanker samt till folkbank högst 10,000 kronor.

I öfrigt eger vederbörande styrelse att i hvarje fall bestämma huru stort belopp må kreditivsökande beviljas.

Mom. 4, 5 och 6 oförändrade.

Mom. 7. Med återbetalningen till riksbanken af det belopp, som kan vid 1874 års slut vara lyftadt å det Kongl. kommerskollegium för detta år beviljade kreditiv å 500,000 R:dr, eger kollegium begagna uppskof intill den 30 Juni 1875, å hvilken dag nämnda belopp med derå upplupen ränta senast skall vara till riksbanken inbetaldt.

äro riksgälds-kontoret, *Kongl. kommers-kollegium*, sparbanker och s. k. folkbanker befriade.

Mom. 3. Riksgälds-kontoret eger att begagna ett kreditiv af 1,500,000 R:dr.

Kreditivet till Kongl. Kommerskollegium bestämmes för år 1874 t. ll 500,000 R:dr, men med återbetalningen till riksbanken af de 500,000 R:dr, hvarmed det för år 1873 beviljade kreditiv sålunda blifvit minskadt, eger Kongl. Kommerskollegium begagna uppskof intill den 30 Juni 1874, å hvilken dag nämnda belopp med derå upplupen ränta senast skall vara till riksbanken inbetaldt.

Kreditiv må beviljas: till Stockholms stads sparbank å högst 50,000 R:dr, till Göteborgs sparbank högst 20,000 R:dr, till hvar och en af öfriga sparbanker samt till folkbank högst 10,000 R:dr.

I öfrigt eger vederbörande styrelse att i hvarje fall bestämma huru stort belopp som kreditivsökande beviljas.

Nytt.

Liksom beträffande vexeldiskontering samt lån på kort tid eller uppsägning hittills ett minimibelopp af 200 R:dr varit bestämdt, så innehåller § 32, angående utlåningen med omsättningsrätt, i mom. 3, att lån ej må utgifvas å mindre belopp än 200 R:dr.

Utskottet har redan anfört, hurusom, då penningevärdet under de senare årtiondena högst betydligt minskats, detta minimibelopp numera är allt för lågt. Beträffande de förutnämnda utlåningsgrenarne har Utskottet föreslagit att utesluta all minimibestämmelse, men då utlåningen med omsättningsrätt, hvilken i flera afseenden måste betraktas såsom en från riksbankens egentliga funktioner såsom centralbank för landet skild undantagsinrättning, hufvudsakligen är afsedd för dem, som kunna behöfva försträckningar endast å snärre belopp, torde en minimibestämmelse här med mera skäl, än beträffande den öfriga rörelsen, böra bibehållas.

Ett dylikt minimum anser dock Utskottet ej böra sättas lägre, än till 400 kronor; och Utskottet, som icke finner någon ändring i öfrigt af § 32 af reglementet erforderlig, hemställer fördenskill,

27:o.

att mom. 3 af nämnda § 32 må
få följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Lån må ej utgifvas å mindre
belopp är 400 kronor, eller annor-
lunda än å hela tiotal kronor der-
utöfver.

Mom. 3. Lån må ej utgifvas å
mindre belopp än 200 riksdaler, eller
annorlunda än å hela tiotal riksdal-
ler derutöfver.

Stockholm den 11 Maj 1874.

J. v. SCHWERIN,

Banko-Utskottets Ordförande.

Reservationer:

vid punkt 4:o:

af Herr *Ribbing*, med hvilken Herr *Peyron* instämt: »Emot Utskot-
tets beslut att lemna öfriga delar af Herr Wallenbergs motion utan af-

seende får jag mig reservera. Hvarken i det utlåtande, som bankofullmäktige afgifvit, eller uti Utskottets betänkande har man enligt mitt förmenande knappt nog gjort försök, ännu mindre lyckats att gendrifva den grundsats, att ingenting bör benämnas utelöpande banksedlar än det som är banksedlar. Det torde likväl böra förr eller senare komma derhän, att hvarje sak får sitt rätta namn, och så vida man vill åstadkomma enkelhet och klarhet i dessa frågor, så bör begreppet banksedel vara oomtvistadt och inga af bankens öfriga skulder genom reglementsbestämmelser såsom utelöpande banksedlar anses och betraktas.

Då bättre eller lämpligare säkerhet för sedelutgifningen icke kan finnas än ineliggande portfölj af vaxlar i utländskt mynt ej öfver tre månader, så hade jag trott att den delen af motionen hade bort beaktas. Man söker göra gällande den åsigt, att så mycken blankotrassering förekommer, att ingen särdeles säkerhet kan tilläggas de valutor i utländskt mynt, som kunna af riksbankens fullmäktige inköpas. Det är visserligen icke förhållandet, och för öfrigt lärer det väl bero på bankofullmäktige att köpa de vaxlar, dem godt synes. Med anledning häraf hade jag önskat, att Utskottet skolat inrymma vaxlar i utländskt mynt, betalbara å utrikes ort inom tre månader, bland grunderna för sedelutgifningsrätten.»

af Herr *von Strokirch*: »Emot Utskottets åsigt, att ej tillerkänna de i Herr Wallenbergs motion uttalade grundsatser den betydelse och vikt de onekligen ega, får jag, i öfrigt gillande beslutet, att tidpunkten för desammas omedelbara tillämpning för närvarande ej torde vara inne, mig värdsamt reservera».

vid punkt 6:o:

af Herrar *Wigardt*, *G. Jonsson*, *O. Månsson*, *Å. Andersson* och *Hæggström*, mot Utskottets beslut att bestämma den myntskatt, som skall afdragas å till inlösen inlemnadt omyntadt guld till $\frac{1}{4}$ proc., under hänvisning till fullmäktiges i utlåtandet refererade motiver för denna myntskatts bestämmande till $\frac{1}{3}$ proc.

vid punkt 8:o:

af Herrar *G. Jonsson* och *Å. Andersson*, som icke delat Utskottets åsigt, att hela momentet skulle uteslutas, utan endast punkten c), och för öfrigt momentets lydelse bibehållas.

Vid punkt 9:o:

af Herr *Gumælius*: »Mot den af förlidet års Banko-Utskott i betänkande N:o 15 öfvergångsvis föreslagna texten för sedlar å 1 och 5 kro-

nor hade jag anmält reservation, som jag emellertid för det dåvarande fann anledning låta förfalla. Denna särskilda mening anser jag mig dock med desto större skäl böra nu vidhålla, då det gäller att förflytta denna bestämmelse ur dess tillfällighetsplats bland öfvergångsstadgandena vid 1873 års bankoreglemente in i sjelfva reglementets § 15, och då den tidpunkt är nära, vid hvilken de enskilda bankernas sedlar torde komma att väsendtligen ändra sin ordalydelse, möjligen till närmaste motsvarighet mot riksbankssedlarnes. Det må visserligen vara beqvämt att hafva möjligast kort och lika lydelse på riksbankens alla krounsedlar, men torde å andra sidan ej kunna förnekas, att en försäkran om inlösen af t. ex. ett stycke en-krone-sedel med guldmynt enligt 1873 års myntlag är ett tomt löfte, som riksbanken icke förnär efter ordalydelsen uppfylla. Rättare synes mig då vara att för skiljemyntsedlarne stadga en särskild, mera sann, om än mindre nätt lydelse. I någon öfverensstämmelse med t. ex. de smärre nordamerikanska statssedlarne, som innehålla tydlig uppgift om, till hvilket högsta och lägsta antal de få såsom lagligt betalningsmedel användas, skulle kanske texten kunna lyda för fem-krone-sedeln sålunda:

Sveriges Riksbanks

sedel å

Kronor Fem Kronor.

Riksbanken inlöser, vid anfordran, hvarje jemnt tal af dessa fem-krone-sedlar med guldmynt enligt lagen om Rikets mynt af den 30 Maj 1873.

En-krone-sedlarnes lydelse skulle då blifva lika med femmornas, utom att orden »jemnt tal» utbyttes mot »tiotal», och att, naturligtvis, valören ändrades.

Jag hemställer alltså:

att § 15 mom. 1 måtte erhålla följande lydelse:

Riksbanken utgifver sedlar å en kronas, fem, tio, femtio, etthundra och ettusen kronors valör; skolande texten å dessa sedlar lyda, för de å 1,000, 100, 50 och 10 kronor sålunda:

Sveriges Riksbank inlöser, vid anfordran, denna sedel å kronor 00 kronor med guldmynt enligt lagen om Rikets mynt af den 30 Maj 1873;

för sedlarne å 5 kronor sålunda:

Sveriges

Sveriges Riksbanks sedel å kronor fem kronor.
Riksbanken inlöser, vid anfordran, hvarje jemnt
tal af dessa fem-krone-sedlar med guldmynt
enligt lagen om Rikets mynt af den 30 Maj
1873;

samt för sedlarne å 1 krona sålunda:

Sveriges Riksbanks sedel å krona en krona.
Riksbanken inlöser, vid anfordran, hvarje tio-
tal af dessa en-krone-sedlar med guldmynt
enligt lagen om Rikets mynt af den 30 Maj
1873.»

vid punkt 27:o:

af Herrar *Wigardt, C. I. Bengtsson, O. Månsson och Å. Andersson*
mot Utskottets förslag att lån med omsättningsrätt icke skulle få utlem-
nas till mindre belopp än 400 kronor.

Herr *Rettig* har anmält, att han ej varit närvarande vid den slut-
liga justeringen af detta betänkande.